

LEES MEER OP: WWW.TOPICNEDERLAND.NL

DUURZAAM LEVEN

Samen bouwen aan een duurzame en inclusieve nalatenschap

Goede doelen en betrokken organisaties en ondernemers maken het verschil voor de wereld van morgen

3 De impact van een
nierziekte op een
kind én het gezin

9 Oranjefonds zet in
op sociaal herstel
na coronapandemie

22 Olof van der Gaag:
de energietransitie heeft
haast, 2030 is morgen

“Goede doelen zijn relevanter dan ooit”

Dat de coronacrisis ook voor goede doelen grote impact had, zal niemand verbazen. Campagnes en evenementen vielen stil, collectes werden opgeschort. Toch veert de sector overeind, krachtiger dan voorheen. Margreet Plug, directeur Goede Doelen Nederland, legt uit waarom.

“De coronamaatregelen hadden enorme invloed op onze activiteiten en campagnes,” vertelt Margreet Plug. “Neem bijvoorbeeld de gezondheidsfondsen. In de ziekenhuizen kwam de volledige aandacht te liggen op acute patiëntenzorg. Daardoor kwamen veel onderzoeken tijdelijk stil te liggen en liepen vertraging op. Maar ook waar direct contact met mensen een grote rol speelt, moesten goede doelen hun werk aanpassen. Denk aan de Alzheimer Ontmoetingscafé’s, de bezoeken van de CliniClowns in het ziekenhuis of de pleziertochten voor mensen met een lichamelijke beperking van de Zonnebloem.”

Veerkracht
Ondanks alle tegenvallers ziet Margreet Plug echter ook een veerkrachtige sector. “Goede doelen bundelen hun krach-

ten om hun werk te kunnen voortzetten of nieuwe activiteiten te ontwikkelen die de samenleving door de coronacrisis heen helpen. Goede doelen laten zien dat ze, juist in deze tijd, relevanter zijn dan ooit. De veerkracht komt ook tot uitdrukking in de snelle omslag die goede doelen hebben gemaakt naar online. In hun werk, maar ook in de manier waarop ze contact zoeken met donateurs. We zien dat de bereidheid om maatschappelijke doelen te steunen groot is.”

Verschillen
Uit onderzoek onder de aangesloten leden bij Goede Doelen Nederland blijkt dat de totale inkomsten van goede doelen in 2020 licht zijn gestegen ten opzichte van 2019. Dit geldt met name voor grote goede doelen. Bij middelgrote en kleine organisaties is wel sprake van een daling in inkomsten (van respectievelijk 6% en 9%) ten opzichte van 2019. Dit wordt ook bevestigd door onderzoek

“We zien dat de bereidheid om maatschappelijke doelen te steunen groot is.”

van het CBF, de Toezichthouder Erkende Goede Doelen en de Radboud Universiteit. Zij constateerden begin dit jaar al dat goede doelen in 2020 gemiddeld 6% inkomstenverlies hadden door de coronacrisis, maar benadrukten dat er wel grote verschillen tussen goede doelen zijn. “De kleinere goede doelen hebben het financieel een stuk lastiger dan de grote,” erkent Margreet Plug.

‘Goed doen’
Nederland kent een rijke traditie als het gaat om ‘goed doen’. “Dat zit diepgeworteld in het DNA van de Nederlandse burger en vertaalt zich ook in nalatenschappen aan goede doelen,” weet Margreet Plug. “Mensen die besluiten na te laten aan een goed doel laten zo zien dat ze het belangrijk vinden dat er, ook als zij er niet meer zijn, wordt doorgewerkt aan hun ideaal. Dat is heel mooi. Ons meest recente onderzoek onder onze leden bevestigt dit. Ook in 2020 zijn de inkomsten uit nalatenschappen aan goede doelen ten opzichte van 2019 licht gestegen.” Margreet Plug is zichtbaar verheugd: “Daar zijn we ontzettend blij mee! Het stelt goede doelen immers in staat hun maatschappelijke doelen te realiseren en bij te dragen aan een duurzame, rechtvaardige en gezonde samenleving.”

EXPERT

RAYMOND MARS,
DIRECTEUR STICHTING
REGISTEREXECUTEUR

Wat is het belang van een professioneel executeur?

“Het belang zit in het feit dat een nalatenschap efficiënt wordt afgewikkeld. Als een lekenafwikkeling plaatsvindt, duurt het vaak lang en lekt vaak geld weg. Bijvoorbeeld doordat er een discussie ontstaat over de verkoop van de woning. Als je niet het juiste pad bewandelt, lopen de belastingen en andere lasten door. Bij een inefficiënte afwikkeling neemt de kans op conflicten toe.”

Wat doet een RegisterExecuteur?

“Bij een afwikkeling is het belangrijk dat je de juiste volgorde in acht neemt. Vergelijk het met je aankleden, als je eerst je schoenen aantrekt, duurt het veel langer voordat je je broek aan hebt. Een RegisterExecuteur kent de procedure en gebruikt het juiste

gereedschap en inzet van elektronische middelen, waardoor het proces soepel verloopt. Een belangrijk onderdeel is het Digitaal Nalatenschapsdossier. Dat kun je vergelijken met internetbankieren. Erven hebben in het dossier direct overzicht en inzicht in de stand van zaken met betrekking tot de nalatenschap.”

Wat kenmerkt een RegisterExecuteur?

“Een RegisterExecuteur is toegankelijk en benaderbaar. Hij of zij is een sociaal-juridisch professional, die is opgeleid en gericht op de taak van de executele. Hij of zij heeft de empathische skills die nodig zijn bij de afwikkeling. Het is een ‘people’s business’. Als RegisterExecuteur moet je met iedere erfgenaam even makkelijk kunnen omgaan. Er zijn er inmiddels zo’n 100 in Nederland.”

Topic Media Agency B.V. Herengracht 440, 1017 BZ Amsterdam, www.topicmedia.nl, Tel. 020-241 9704 | **Mediaconsultants:** Roeslan Alami, Mees van der Weij | **Redactie:** Hans Pieters, Jacques Koch, Loft 238 Tekst & Media, www.loft238.nl | **Druk:** DPG Media | **Artdirectie & Vormgeving:** Rolian Reclame, rolianreclame@ziggo.nl | Wij produceren campagnes onder de noemer Topic. Deze campagne wordt ingestoken bij Dagblad Trouw en online geplaatst op onze platformen. Daarnaast werken we samen met diverse partners die aansluiten bij de campagnes om zo relevant mogelijk te zijn. Wij geloven dat we met relevante en inhoudelijke content consumenten kunnen informeren, inspireren en activeren. Deze bijlage niet valt onder verantwoordelijkheid van de hoofdredactie van Trouw.

Jouw gift is waardevol

Met Givt geef je zoals jij dat wilt.
Het is veilig, anoniem en overzichtelijk.

Sjoerd van Oort had tijdens een kerkdienst geen contant geld op zak en kon hierdoor niet deelnemen aan de collecte. Hij bedacht een nieuwe mogelijkheid om wél deel te kunnen uitmaken van dit mooie moment, zonder contant geld. Dit alles is uitgegroeid tot de Givt-app, één tool voor al je giften.

“Er zijn heel veel momenten dat je geen cash op zak hebt, maar wel wilt doneren. En er is een groot verschil tussen geven en betalen,” vat Bram Kuiper van Givt het dilemma kort en bondig samen. Daarin zit dan ook het verschil tussen de Givt-app en banking apps. “Ons doel is om geven zo eenvoudig mogelijk te maken. Als gever heb je alles zelf in de hand. Jij beslist wat en hoeveel je wilt geven en vooral aan wie. Je gegevens worden niet doorgegeven aan de organisaties, waardoor je anoniem blijft en dus ook geen vervelende post ontvangt.”

Een goed doel dat bij jou past
“Onze ambitie is de ontwikkeling van

praktische oplossingen waarbij de gever centraal staat. We werken actief met gevers samen om problemen in de geef-wereld aan te pakken. Zo hebben we een persoonlijke samenvatting toegevoegd, waarbij je een overzicht krijgt van al jouw giften. Dit maakt het invullen van je belastingen super simpel!”. Momenteel werkt Givt aan de Wizard, een keuzewijzer gemaakt om gevers in contact te brengen met organisaties die bij hen passen.

De gever krijgt verschillende stellingen voorgelegd en kan zijn of haar favoriete thema's kiezen. “Aan het einde krijg je een overzicht met goede doelen die écht bij jou passen. Uiteindelijk maak je zelf de keuze.”

Ook benieuwd welke organisatie bij jou past? Ontdek het op wizard.givt.app

“Er is een groot verschil tussen geven en betalen”

De impact van een nierziekte

Een nierziekte van een kind beïnvloedt het leven enorm. Charlotte de Wals kan erover meepraten. Haar dochter Fleur werd schijnbaar vanuit het niets ernstig ziek. Ze bleek het nefrotisch syndroom te hebben.

“Blijf er maar bij, want we weten niet hoe dit afloopt.” De artsen van de destijds driejarige Fleur de Wals zagen het somber in. Moeder Charlotte en vader Alex konden maar beter in het ziekenhuis blijven om hun ernstig zieke dochter bij te staan. Fleur heeft het nefrotisch syndroom, een nierziekte die bij haar werd vastgesteld toen ze anderhalf was. “Fleur kreeg toen ineens heel dikke oogleden,” vertelt Charlotte de Wals. “Zes dagen later waren ook haar bovenbeentjes, voetjes en buik opgezwollen. Het zag er echt akelig uit, dus we zijn meteen naar de huisartsenpost gegaan. Van daaruit gingen we met spoed naar het ziekenhuis.” Daar kwam de kleine Fleur in de molen terecht. Ze onderging verschillende bloed- en urinetests, waarna de diagnose volgde: nefrotisch syndroom. Charlotte: “Dat is een ontsteking in de nierfilters. Deze filters houden normaal gesproken eiwitten vast, want zonder die eiwitten kunnen je zenuwstelsel, organen, botten, bloed en spieren niet functioneren. Bij Fleur lekten deze nierfilters echter, waardoor ze eiwitten uitplast.” Dit laatste zorgt weer voor vocht- en zoutopbouw in het lichaam en dat kan levensgevaarlijke schade aanrichten. De Nierstichting

“Als er iemand in de klas ziek is, mag Fleur niet naar school.”

zet zich in om dit soort nierziekten te genezen.

Impact van een nierziekte: op kind én gezin

Het nefrotisch syndroom is een zeer zeldzame ziekte. Ongeveer 2 op de 100.000 kinderen krijgen jaarlijks deze diagnose. Een die de wereld van kind en ouders op zijn kop zet. Fleur kreeg bijvoorbeeld op haar jonge leeftijd al een hele reeks Prednisonkuren. Desondanks bleek het lastig de ziekte onder controle te krijgen. Het dieptepunt

vond vlak voor haar vierde verjaardag plaats. Organen vielen uit en haar hart sloeg op hol. Gelukkig gaat het inmiddels – Fleur is nu zeven jaar oud – relatief goed met haar, mede dankzij nieuwe medicatie die ze heeft gekregen. Dat neemt niet weg dat de nierziekte veel invloed heeft op het leven van haar en haar ouders. Neem iets betrekkelijk onschuldigs als waterwratjes. Normaal gesproken genezen die vanzelf, maar niet bij Fleur. “Bij haar worden het ontstekingen en abcessen”, vertelt Charlotte.

En waar een gezond kind van zeven onbekommerd kan genieten van vakanties en het spelen met vriendinnetjes, is dat voor Fleur niet het

geval. “Fleur kan niet bij een vriendinnetje spelen als er een broertje of zusje van die vriendin ziek is. En als er iemand in de klas ziek is, mag ze zelfs niet naar school.” Ook schoolreisjes zijn geen sinecure. Omdat ze minder energie heeft dan leeftijdsgenootjes moet ze soms noodgedwongen rusten. “En bijvoorbeeld indoor speeltuinen mag ze niet bezoeken. Dat zijn bronnen van bacteriën en daardoor gevaarlijk voor haar, vanwege haar verzwakte immuunsysteem.”

Vrolijk meisje

Het is evident dat ook het leven van het gezin De Wals radicaal is veranderd door de nierziekte van hun dochter. Charlotte is zelfs gestopt met werken. “Dat heeft met de vaste medicatietijden van Fleur te maken. Op verschillende momenten gedurende de dag krijgt ze spuitjes medicatie die ze moet opdrinken.” Het zorgen voor medicatie viel niet meer te combineren met Charlottes werk. Als Fleur een schoolreisje heeft, rijdt zij op en neer om haar dochter van de benodigde medicatie te voorzien. De impact mag dan enorm zijn, Fleurs karakter lijdt er niet of nauwelijks onder. “Ze is een heel vrolijk meisje, zelden verdrietig of boos.” Zo zijn er meer kinderen in Nederland die net als Fleur kampen met het nefrotisch syndroom. En zo zijn

er meer nierziekten dan het nefrotisch syndroom alleen. Ziekten die veel van een kind en zijn of haar omgeving vergen. Zoals niet mogen eten wat je lekker vindt, vaak naar het ziekenhuis moeten en veel medicijnen slikken. Uiteindelijk soms zelfs dialyseren of een transplantatie.

Nalaten aan de Nierstichting

Gelukkig gebeurt er veel om nierschade te herstellen en dergelijke nierziekten te genezen. Een voorbeeld daarvan is de regeneratieve geneeskunde, waarbij het zelfherstellend vermogen van het lichaam een grote rol speelt. Dit en vergelijkbaar onderzoek kost echter veel geld. Geld dat donateurs tijdens, maar ook na hun leven kunnen schenken aan de Nierstichting. Dit is onmisbare steun, waarmee nierpatiënten hun leven weer kunnen terugkrijgen, aangezien de Nierstichting geen financiële bijdrage krijgt vanuit de overheid. Op verschillende manieren is het mogelijk om na te laten aan de Nierstichting. Hoe dat precies werkt, staat uitgelegd in het tijdschrift Voortleven.

Een wereld zonder lepra is haalbaar

Lepra is een vergeten tropische infectieziekte. Jaarlijks komen er nog 200.000 nieuwe patiënten bij. Het is een armoede gerelateerde ziekte waarbij mensen met lepra vaak in een isolement raken, vertelt lepra-arts Liesbeth Mieras. Het bijzondere aan lepra is de lange tijd tussen besmetting en ziektesymptomen van gemiddeld twee tot vijf jaar, verklaart immunoloog Annemieke Geluk, hoogleraar immunodiagnostiek van lepra en tuberculose bij het Leids UMC. In een tweegesprek vertellen ze over het belang van goede training van artsen en gezondheidswerkers en het uiteindelijke doel: een wereld zonder lepra in 2040.

Lepa-arts Liesbeth Mieras in Nepal

Lepra is een van de verwaarloosde – ‘neglected’ – tropische ziektes. “Dat is niet in alle landen in dezelfde mate het geval, maar in Nederland waar lepra niet meer voorkomt, is het totaal vergeten,” stelt Liesbeth Mieras. Annemieke Geluk wil daar graag op reageren. “Lepra komt hier nog wel voor, alleen vindt besmetting hier niet meer plaats. Jaarlijks krijgen vier tot vijf nieuwe patiënten in Nederland de diagnose lepra. Zij zijn geïnfecteerd in landen waar lepra nog wel voorkomt.”

Incubatietijd
Het bijzondere aan lepra – zeker in vergelijking met een ziekte als COVID-19 – is de incubatietijd. “Bij COVID-19 heb je binnen enkele dagen de eerste ziektesymptomen. Bij lepra is de incubatietijd gemiddeld twee tot vijf jaar, met uitschieters tot twintig jaar. In die zin is het een bijzondere infectieziekte,” aldus Geluk. Kenmerkend voor lepra is de zenuwschade die uiteindelijk kan leiden tot gevoelloosheid en krachtverlies in handen en

Bij COVID-19 heb je binnen enkele dagen de eerste ziektesymptomen. Bij lepra is dat twee tot vijf jaar, met uitschieters van wel 20 jaar.

voeten. Sommige mensen krijgen problemen met hun ogen. De duidelijke zichtbaarheid en

blijvende handicaps maken lepra anders, constateert Geluk. “Het is vaak schrijnend om te zien en maakt de ziekte zo beangstigend,” De gevolgen zijn moeilijk te behandelen. “Hoe later de diagnose wordt gesteld, des te meer kans er is op blijvende schade.” “De sociale gevolgen van lepra zijn enorm; zo zijn er wereldwijd nog zo’n 130 wetten die discrimineren op basis van lepra. In India kunnen mensen scheiden op basis van het feit

dat de partner lepra heeft,” vertelt Mieras. “Het zijn vaak mensen die in armoede leven die de ziekte krijgen en verder in armoede raken doordat het moeilijk is om passend werk te vinden.”

Immuunsysteem
Lepra is niet zo besmettelijk als tuberculose, een infectieziekte die wordt veroorzaakt door een verwante bacterie. Bovendien worden de meeste mensen die in contact komen met de leprabacterie niet

A black and white photograph of a woman with short hair, seen in profile, playing a violin. She is looking upwards and to the right, with a focused expression. The violin is held across her chest, and her hands are positioned on the instrument. The background is dark and out of focus.

NMF
MUZIEK
INSTRUMENTEN
FONDS

passie klinkt

Een goed instrument
klinkt het allermooist
met publiek

muziekinstrumentenfonds.nl

The logo for CBF Erkend Goed Doel, featuring the letters 'CBF' inside a circular emblem with the words 'ERKENNED' and 'GOED DOEL' around it.

ziek, stelt Geluk. “Slechts één procent ontwikkelt de ziekte. De meesten kunnen met hun eigen afweer de bacterie doden.” Het immuunsysteem bepaalt welk type lepra je krijgt. “Daar ligt ook mijn interesse als immunoloog.” Ze vertelt dat het hoofd van de afdeling infectieziekten, LUMC in het begin van de COVID-19-pandemie tegen haar zei dat COVID-19 hem deed denken aan lepra. “Aan de ene kant had je mensen die totaal geen afweer hadden tegen het virus en daardoor ziek werden, en aan de andere kant had je een groep die wel afweer hadden, maar te veel, waardoor ze schade aan hun eigen lichaam aanrichtten. Hetzelfde aspect, twee uitersten wat betreft de immuunreactie, is al decennia lang bekend voor lepra.

Vroegdiagnostiek
Lepra is goed te behandelen met een combinatie van antibiotica. “Dat is de reden dat we gericht zijn op vroegdiagnostiek, zodat we de ziekte zo tijdig mogelijk vaststellen. Helaas zijn veel artsen en gezondheidswerkers in de landen waar lepra nu nog voorkomt onvoldoende bekend met de ziekte, waardoor ze de klachten niet tijdig herkennen.” De Leprastichting probeert het hen zo makkelijk mogelijk te

Lepraonderzoek is ook relevant voor andere ziekten waaronder tuberculose en nu COVID-19.

maken door ze goed op te leiden en bewust te maken van de vroege symptomen van lepra, vertelt Mieras. “We hebben nu een middel in handen om ook aan preventie te doen. Dat is hoopgevend. Ook al is het middel nog niet perfect, we kunnen helpen voorkomen dat een groot deel van de mensen met een hoog risico lepra krijgt. Door het innemen van het preventieve medicijn, lopen deze mensen zo’n 60% minder kans om de ziekte te ontwikkelen. Dat is een belangrijke doorbraak die ons echt gaat helpen om de ziekte beter onder controle te krijgen.”

Diagnostische test
De onderzoeksgroep van Geluk heeft met financiële steun van onder andere de Leprastichting een diagnostische test ontwikkeld. Deze ziet er ongeveer zo uit als een COVID-19-zelftest. “Alleen gebruikt de lepratest een druppeltje bloed, om vast te stellen of iemand geïnfecteerd is met de leprabacterie. Zo kun je lepra vaststellen in gebieden waar lepra voorkomt, maar je geen hightech laboratoria hebt.”
De aanpak van lepra vraagt om een lange adem, constateert Mieras. “Het duurt lang voor het effect van ons handelen duidelijk is omdat de ziekte zich traag ontwikkelt.” Het uiteindelijke doel is een wereld zonder nieuwe leprapatiënten in 2040. Goede (vroeg) diagnostiek en preventief behandelen moeten dit helpen realiseren. Een wereld zonder leprabacterie zal niet lukken. “Bij het gordeldier en de rode

eekhoorn bijvoorbeeld, zijn de bacterie en ziekte ook gedetecteerd. We zullen dus altijd alert moeten of de bacterie niet een niche heeft gevonden om zich schuil te houden” voegt Geluk toe.

Onderzoek
“Continu onderzoek levert zoveel inzichten op. Niet alleen voor lepra, maar ook voor andere, vergelijkbare ziektes, meent Geluk. Ze zou graag onderzoek doen naar waarom lepra juist schade aan de zenuwen aanricht en tuberculose aan de longen. “De bacteriën zijn verwant, maar doen iets heel anders. Ik vind het jammer dat er niet meer geld is om dat soort vragen te onderzoeken.” Mieras vult aan: “Het onderzoeksbudget gaat

Bij tijdige behandeling kan een leprapatiënt volledig genezen

vooral naar ziekten die een bedreiging zijn voor landen met veel geld.” Daarom is steun aan de Leprastichting zo belangrijk. Met steun kunnen we het aantal nieuwe besmettin-

gen steeds verder terugdringen. Met als doel: een wereld zonder lepra in 2040.

Beeldmateriaal: Tom Bradley, Leids UMC

Immunoloog Annemieke Geluk geeft training in Bangladesh

Samen werken aan een wereld zonder lepra

Ons doel is ambitieus maar haalbaar: in 2040 een wereld zonder lepra. Hoe wij dat doen? Door het tijdig opsporen en behandelen van patiënten alsook naaste contacten preventief te behandelen.

Door deze werkwijze op grote schaal in te zetten, kunnen we uiteindelijk de overdracht van de leprabacterie stopzetten. Want voorkomen is altijd nog beter dan genezen. Dit kunnen wij niet alleen. Hiervoor werken wij samen met (internationale) samenwerkingspartners, overheden en onze donateurs. De bijdragen in de vorm van donaties en nalatenschappen zijn van een onschatbare waarde in het bereiken van een wereld zonder lepra. Wilt u hier ook eens over nadenken?

In onze brochure ‘Nalaten aan de Leprastichting’ leest u meer over leprabestrijding en waarom anderen u voorgingen. Vraag deze aan via de **QR-code**, www.leprastichting.nl/topic of bel **Barry Jager** op **020 – 595 05 31**. Hij beantwoordt graag al uw vragen.

Dierenorganisaties roepen op tot ban op kangoeroejacht

Kangoeroes leven in het wild in Australië en het land is erg trots op deze buideldieren. Ze worden afgebeeld op munten, vliegtuigen en olympische medailles. Je zou daarom verwachten dat Australiërs vol eerbied met kangoeroes omgaan. Helaas is het tegendeel waar: de kangoeroejacht is de grootste commerciële slachting van op het land levende wilde dieren. De kangoeroejacht is erg wreed, onnodig en het gaat om enorm grote aantallen gedode dieren.

Dierenleed
Veel Nederlanders zijn zich er niet van bewust, maar ons land is een van de grootste importeurs van kangoeroeproducten uit Australië. Het vlees wordt verwerkt in huisdiervoer en verkocht door horecagroothandels. Van het leer worden schoenen, schaatsen, hoeden en andere kledingstukken gemaakt, die, onder meer, via Bol.com worden aangeboden. Volgens The Washington Post (2021) maken populaire merken als Nike en Adidas gebruik van kangoeroeleer. De grote Italiaanse merken Diadora en Versace zijn daarentegen vanaf 2019 gestopt met het

gebruiken van dit leer (The Guardian, 2020).

De jacht op kangoeroes veroorzaakt veel dierenleed. Door de schotwonden gaan de dieren langzaam dood of ze raken verminkt. ‘Als een moederkangoeroe een ‘joey’ (babykangoeroe) in de buidel blijkt te hebben, worden deze joeys aan hun lot overgelaten of onder het mom van ‘nevenschade’ gedood,’ stelt Wayne Pacelle, president van het Center for a Humane Economy (The Washington Post, 2021). In tien jaar zijn er geschat acht miljoen joeys om het leven gekomen en jaarlijks worden er rond de 1,6 miljoen kangoeroes commercieel gedood.

Jachtexcuus
De Australische overheid stelt dat de kangoeroepopulatie dankzij de jacht onder controle blijft. Dierenbeschermingsorganisaties, zoals World Animal Protection, zien dit argument vooral als een excuus om te kunnen blijven jagen en de kangoeroe als exportproduct te blijven verkopen. Uit onderzoek blijkt dat kangoeroepopulaties zichzelf kunnen reguleren en voor zover er situaties van mens/dierconflict zijn, kunnen die ook op een andere manier worden benaderd dan meteen het geweer te grijpen. Daarnaast wordt er geen rekening gehouden met de langzame voortplanting van kangoeroes en sterfte door bosbranden, droogte, het krimpende leef-

Nederland is een van de grootste importeurs van kangoeroeproducten.

gebied en de niet-commerciële jacht die slecht gecontroleerd wordt. Overigens is de kangoeroejacht niet alleen slecht voor het dier, maar ook voor de menselijke gezondheid. Gedode kangoeroes worden ter plekke ontdaan van ledematen en aan haken in pick-uptrucks gehangen. De kadavers leggen ongekoeld een lange, stoffige reis af naar de dichtstbijzijnde koelfaciliteit. Vaak duurt de tocht tot acht uur. Vliegen hebben vrij spel en de meest basale hygiënevoorschriften kunnen

niet worden nageleefd. Om die redenen hebben Rusland en Californië al een verbod op de import van kangoeroeproducten, maar in Nederland is het nog legaal.

Kangoeroes beschermen
Medewerkers van World Animal Protection doen hun best de overheid ervan te overtuigen om ook in Nederland en de EU een importverbod te realiseren. Daarnaast motiveren ze bedrijven om geen kangoeroeproducten te gebruiken en te verkopen en zetten ze zich in om het verlies aan leefgebied van deze dieren te voorkomen. Volgens World Animal Protection is het ook van belang dat consumenten geen producten kopen die kangoeroevlees of -leer bevatten om de handel

Familieband
Kangoeroes zijn evolutionair gezien erg interessant omdat ze een sterke band hebben met familieleden en de enige dieren zijn die zich springend voortbewegen. Ze zijn voor Australië wat molens en tulpen voor Nederland zijn. Jaarlijks worden er circa 1,6 miljoen kangoeroes gedood voor de commerciële jacht.

niet in stand te houden en de jacht tegen te gaan.

 Meer informatie? Kijk op: www.topicnederland.nl

En zo werd John een liefhebber.

Bij John (7) sprong de vonk over bij dit schilderij. Een vonkje, dat leidt tot een leven lang plezier van kunst.

Dagelijks worden nieuwe liefhebbers in uw favoriete museum, concertzaal of theater voor het eerst geraakt en voor het leven gegrepen.

Door een culturele instelling in uw nalatenschap op te nemen, helpt u mee die nieuwe generatie te inspireren.

Schenk cultuur de toekomst. Kijk op nalaten-aan-cultuur.nl

**Inspireer een generatie
Laat na aan cultuur**

Voorvechter voor een planeet zonder dierenleed

Dirk-Jan Verdonk is directeur van dierenbeschermingsorganisatie World Animal Protection. Al vanaf zijn jongste jaren was hij gefascineerd door dieren, maar het duurde een tijd voordat hij beseftte dat hij van opkomen voor dieren en hun rechten zijn beroep kon maken. Soms voelt hij zich moedeloos over het wereldwijde dierenleed, maar de successen die de afgelopen twintig jaar zijn geboekt, zorgen ervoor dat hij met nog meer energie andere misstanden wil aanpakken.

Zolang hij zich kan herinneren is Dirk-Jan Verdonk in de ban van dieren. “Ze fascineerden me mateloos. Op vakantie op Terschelling sprong ik elke ochtend om half zeven op mijn fiets naar de Waddendijk om met mijn verrekijker de waddenvogels te zien. Een oom van mijn moeder had een boerderij in Friesland. Daar kon ik eindeloos naar de biggetjes kijken die in de stal het stro onder de warmtelampen lagen of achter de zeugen aanlopen die de appelboomgaard in liepen om de appeltjes onder de boom te eten.”

Inzicht
Op de middelbare school had Dirk-Jan geen idee wat hij moest gaan studeren. “Ik had nog niet het inzicht dat opkomen voor dieren ook een professie kon zijn.

Dirk-Jan Verdonk: door mijn werk heb ik gezien dat verandering mogelijk is.

Dat besef was er nog niet.” Terugkijkend zegt hij: “Het inzicht heeft achteraf gezien idioot lang geduurd. De vraag bleef hangen tot een advertentie langskwam van een kleine dierenbeschermingsorganisatie, en ik dacht ‘dát is het!’. Ik heb het geluk gehad om te worden aangenomen.” In 2008 maakte hij de overstap naar World Animal Protection. “Het moment dat mijn professie en passie bij elkaar kwamen is heel belangrijk geweest. Het zorgt dat ik altijd mijn drijfveer heb.” Zijn passie is soms ook zijn vijand. “Van nature ben ik niet iemand die denkt dat het wel goed komt met de wereld. De passie werkt me soms tegen omdat ik zo betrokken ben

“Ik zie dat het denken over dierenwelzijn echt in beweging is.”

bij het onderwerp en zie hoe slecht het in de wereld met dierenwelzijn is gesteld. Op die momenten moet je jezelf in bescherming nemen. Maar juist omdat het mijn werk is, kan het me vaak ook weer helpen. Door te werken bij World Animal Protection,ervaar ik dat ik echt het verschil maak. En af en toe op flink grote schaal voor veranderingen kan zorgen.” Een mooi voorbeeld van successen die zijn behaald, is de tragedie van de vleeskip. “Dat is qua aantallen het

meest mishandelde dier ter wereld. Die kippen zitten met tienduizenden in het halfdonker te wachten op de slacht.” Toen Dirk-Jan begon bij World Animal Protection leek er geen enkele beweging in de leefomstandigheden van de kippen te zitten, vertelt hij. “Er was net Europese wetgeving aangenomen die het dierenleed normaliseerde. Nu, 20 jaar later, is de hele kippensector in Nederland overstag en lijkt de rest van Europa en de VS te volgen. Dat gaat jaarlijks om 100 miljoen dieren die een substantieel beter leven hebben. Daar zijn we niet de enige aanjager van, dat doen we samen met andere dierenorganisaties.”

Verandering
De missie van World Animal Protection luidt: een wereld waarin wreedheid tegen dieren niet meer bestaat. “We zijn doorgeslagen met dieren te zien als menselijk vermaak. Hoe vaak kom je op vakantie in het buitenland niet dieren tegen die in erbarmelijke omstandigheden worden ingezet voor toeristische activiteiten, zoals ritjes op de rug van een olifant, of het knuffelen met leeuwenwelpjes? De dieren lijden daar enorm onder.” Dankzij de organisatie zijn in Thailand steeds meer veilige opvangplekken voor olifanten die eerder werden ingezet in de toeristenindustrie, geeft Verdonk als voorbeeld van een recent succes. “Ik zie dat

het denken over dierenwelzijn echt in beweging is. Het geeft vertrouwen dat we toegroeien naar een wereld die we kunnen doorgeven. De successen helpen ons om met nog meer energie andere misstanden aan te pakken.”

“Ik spreek vaak met mensen die cynisch zijn geworden een geen hoop meer hebben. Een deel van mij sympathiseert met hen, maar door mijn werk heb ik gezien dat verandering mogelijk is als mensen de handen ineen slaan. We kunnen het ons ook niet permitteren om niet in actie te komen. We delen onze planeet met dieren. Dat schept een verantwoordelijkheid om zo goed mogelijk met hen samen te leven. Daarom is het zo belangrijk dat steeds meer mensen in beweging komen om iets te veranderen aan het lijden van miljarden dieren. World Animal Protection gelooft in de kracht van mensen. Individueel kun je je machteloos voelen, maar op het moment dat je massa gaat vormen, kun je dingen veranderen. Door de druk op bedrijven en overheden te vergroten, komt die duurzame wereld dichterbij. Door dieren te beschermen, helpen we niet alleen hen, maar helpen we ook de aarde en toekomstige generaties.”

In beweging
De inspanningen van World Animal Protection hebben impact, constateert Verdonk tevreden. “Ik zie dat het denken over dierenwelzijn echt in beweging is. Het geeft vertrouwen dat we kunnen toegroeien naar een wereld die we kunnen doorgeven. Alles is onlosmakelijk met elkaar verbonden. We moeten beseffen dat het niet alleen gaat om wie er nu leeft, maar ook om alle dieren en mensen na ons. We zijn relatief korte tijd op deze planeet, maar je leven kan ook nog in perspectief impact hebben. Een nalatenschap is het laatste moment om jouw waarden vast te houden voor de toekomst.”

» Door World Animal Protection op te nemen in het testament kunt u op een heel bijzondere manier bijdragen aan een diervriendelijke en duurzame wereld. Meer weten? Kijk op www.worldanimalprotection.nl/nalaten en vraag vrijblijvend de brochure aan.

Met een ‘game changing’ concept op de bres voor mensen aan de zijlijn

Niet mee kunnen doen, omdat je ‘anders’ bent? Sheila Oroschin vreesde de zijlijn waarin haar zoon dreigde terecht te komen. Ze sprong niet alleen voor hem in de bres, maar, met The Masters-beweging, voor iedereen voor wie het een uitdaging is om deel te nemen aan de samenleving.

“Mijn zoon Alex heeft een spierziekte” zegt Sheila Oroschin. “Mensen die ‘anders’ ontwikkeld zijn, door een ziekte, autisme of bijvoorbeeld door een sociale uitdaging, worden in onze samenleving afgescheiden opgevangen. Daardoor zou Alex na speciaal onderwijs in een wereld komen die hij eigenlijk niet kende. Hij kende de wijk niet, de wijk kende hem niet.” Oroschin had het gevoel dat ze iets moest organiseren waardoor

de wijk ontdekte wie Alex was: “En wie al die andere Alexen zijn.”

Verbinden en versterken
In haar woonplaats Maastricht stelden ondernemers in 2009 een leegstaande ruimte beschikbaar. Oroschin: “We maakten er een plek van waar ontmoeten, verbinden en versterken centraal staat.” De ontmoetingsplek stond uiteindelijk aan de basis van het The Masters-concept: “Zo noemen we de mensen die

aan de zijlijn staan, Masters, ze leren ons elke dag wat er echt toe doet.” De volgende stap was: contacten leggen met ondernemers en zorgen dat deze jonge mensen werkervaring op konden doen. Oroschin: “Ook moesten er betaalbare woonplekken komen. Wat we wilden, is wonen en zorg scheiden. En die zorg op den duur, als iemand zich goed ontwikkeld, afbouwen. Binnen het huidige systeem wordt zorg vaak door allerlei, soms perverse, prikkels in stand gehouden en is veelal niet afgestemd op de behoefte.”

Game changing’
Oroschin en mede-oprichter Han Zitteema ontwikkelden samen het concept van een Masters Home, ondersteund door onder andere het Oranje Fonds. Oroschin: “We noemen het een ‘healing environment’, je woont er veilig en betaalbaar samen met studenten in een community, in een tweede huis dat we hebben ook met jonge statushouders. Je bent er te

gast zoals in een hotel, er is een receptie, The Masters Services & Care desk, waar je met hulp- en zorgvragen terecht kunt en gebruik kunt maken van allerlei servicediensten. Die zijn er ook voor wijkbewoners, evenals de algemeen toegankelijke ruimten, een hedendaags wijkhuis. We faciliteren, zijn geen zorgverlener, ook geen zorginstelling. Zorgverleners sluiten hier hun eigen contracten en wij kijken erop toe dat er rekening wordt gehouden met afbouwen. Dus mensen niet klein houden, maar tot wasdom laten komen. Vanuit die dynamiek kunnen ze na anderhalf jaar hun weg vervolgen. Dan kun je ook afscheid nemen van de community waar je deel van hebt uitgemaakt, maar de meesten, ook de studenten, laten die banden niet meer los.”

Kennis delen
‘Game changing’ is het concept van The Masters al genoemd, omdat het zorgt voor een grote afname van zorgkosten en een verbetering van het welzijn van de tijdelijke bewoners en de omwonenden. Oroschin: “In Maastricht is het gelukt, omdat we gelijkwaardig samenwerken met alle betrokkenen en met een gemeente die echt durft te vernieuwen. Nu staan we op het punt om alle kennis vrij te delen zodat overal in Nederland maatschappelijk vastgoed kan transformeren naar Masters Homes.”

“Als het mensen aan een veilige en betaalbare plek ontbreekt, doen ze een groter beroep op kostbare zorg en ondersteuning.”

Laat de wereld iets moois na

Samen met donateurs en sponsors maakt het Ronald McDonald Kinderfonds het verschil voor ouders en hun zieke kind. In twaalf Ronald McDonald Huizen vinden ouders een warm thuis, op loopafstand van het ziekenhuisbed van hun kind. Zo voelen zieke kinderen zich beter, en houden ouders de zorg beter vol. Het Ronald McDonald Kinderfonds krijgt geen subsidie en is afhankelijk van giften, nalatenschappen en een warm netwerk van 2.000 vrijwilligers.

Margreet (67): **‘Het geeft mij een goed gevoel dat ik iets blijvends bijdraag’**
“Mijn man en ik hebben Ronald McDonald Huis Leiden opgenomen in ons testament. Ik heb met eigen ogen gezien hoe belangrijk zo’n Huis is. Mijn kleindochter Sterre was pas een paar maanden oud, toen bleek dat ze een ernstige hartafwijking had. Ze werd met spoed opgenomen in het ziekenhuis. Ik merkte aan mijn dochter en schoonzoon hoe belangrijk het was dat ze steeds dicht bij Sterre waren. Ik kon alleen maar denken: wat mooi dat dit kan! Hier wil ik aan bijdragen. Ook als ik er niet meer ben, wil ik dat de Ronald McDonald Huizen blijven bestaan.”

Met elke nalatenschap, groot of klein, brengen we samen ouders en hun zieke kind dicht bij elkaar. Vraag nu vrijblijvend de brochure aan.
Bel of mail Sanne Rehe: 06 46 31 37 71 of s.rehe@kinderfonds.nl.

Ronald McDonald Kinderfonds™
Nederland

Keeping families close™

SOCIAAL HERSTEL NA TIJD VAN CORONACRISIS HARD NODIG

Oranje Fonds benadrukt belang van sociale initiatieven

Veel mensen zijn door de afgelopen periode (dieper) in eenzaamheid en armoede beland. De lockdowns hebben mentale problemen vaak verergerd. De maatschappelijke gevolgen van de coronacrisis zijn niet zomaar voorbij, constateert Oranje Fonds-directeur Sandra Jetten. “Medisch en economisch kan het snel beter gaan, maar sociaal herstel is complex en heeft meer tijd nodig.”

“Als je ziet dat de maatschappij verder gaat zonder jou, kun je het gevoel krijgen dat je er niet toe doet.” Als voorbeeld noemt Sandra Jetten jongeren die hun (flex)baan zijn kwijtgeraakt of zijn gestopt met school. “Veel van hen sluiten zichzelf op en komen er niet op eigen kracht uit. Onze zorg is dat hun probleem erger wordt, als die groep geen kans krijgt om weer aan te haken. De sociale initiatieven die wij steunen, spelen bij het oplossen daarvan een belangrijke rol.”

Sociale initiatieven

Het Oranje Fonds ondersteunt al bijna twintig jaar tal van sociale initiatieven die zich inzetten voor mensen die het moeilijk hebben. Het fonds werkt samen met initiatieven die met heel veel vrijwilligers steun bieden aan mensen die tijdelijk een extra zetje kunnen gebruiken. “Bijna alle initiatieven die wij steunen zien

een probleem en beginnen gewoon. Vervolgens ontstaat er een vliegwieltje en bereiken ze enorm veel. Het bijzondere van de Nederlandse samenleving is dat we zo’n groot netwerk van vrijwilligersorganisaties hebben.” Het Oranje Fonds versterkt zulke organisaties met geld, kennisdeling en programma’s. De programma’s heten onder meer Groeiprogramma voor sociaal ondernemers, Ondernemen tegen Eenzaamheid (in samenwerking met KPN Mooiste Contact Fonds) en Herstel Dichtbij (in samenwerking met MIND). Het Oranje Fonds kan deze steun bieden dankzij geld van loterijen, donateurs en mensen die een deel van hun vermogen schenken bij overlijden of zelfs bij leven. Iets waar het fonds ontzettend dankbaar voor is.

Hulpfonds

Een week na het begin van de eerste lockdown stelde het Oranje Fonds een corona hulpfonds open. Jetten: “De lockdown maakte het voor initiatieven moeilijker om hun doelgroepen te bereiken. Wij konden ze helpen om daar oplossingen voor te vinden en hebben meteen de vraag uitgezet welke ondersteuning nodig was. Binnen twee dagen antwoordden zo’n vierhonderd van hen ‘wij zien deze problemen, dit hebben we nodig’. Dezelfde organisaties is gevraagd wat ze de komende periode, in de nasleep van de pandemie, als grote uitdaging zien. “Vanuit de initiatieven ontvingen we signalen dat het aantal mensen dat hulp nodig heeft groeit. Speciaal daarvoor is het Corona Sociaal Herstelfonds opgezet” (zie kader).

Persoonlijk contact blijft heel belangrijk, maar dat betekent niet dat er geen andere manieren zijn, vertelt Jetten. “We zijn net het programma Ondernemen tegen Eenzaamheid gestart, met achttien sociaal ondernemers die allemaal bezig zijn met sociale platforms om eenzaamheid te adresseren. Eén zo’n project heet Single SuperMom, dat richt zich op alleenstaande moeders. Die komen er soms letterlijk alleen voor te staan en kunnen in isolement belanden. Elkaar kunnen helpen, ook met praktische zaken,

“Het mooie van de sociale initiatieven is dat ze beginnen vanuit de mens. Ze zien een individu die het moeilijk heeft.”

maakt dan een enorm verschil in hun levens.” Als ander voorbeeld noemt Jetten het koppelen van ‘maatjes’. “Het Oranje Fonds helpt daarbij. We koppelen jaarlijks tussen de 5000 en 7000 mensen met organisaties, die er dan voor zorgen dat ze een maatje kunnen zijn voor iemand die tijdelijk of wat langer een steuntje in de rug nodig heeft.”

Hoop

“Sociale initiatieven hebben er de afgelopen anderhalf jaar alles aan gedaan om te voorkomen dat mensen buiten de boot zouden vallen. Nu zien ze dat de gevolgen van de coronacrisis nog lang niet weg zijn. Met het Herstelfonds willen we organisaties helpen.” Het Oranje Fonds brengt sociale organisaties met elkaar in verbinding, zodat ze ervaringen en ideeën

kunnen uitwisselen. “Initiatieven zitten vaak in een lokaal netwerk. Het is inspirerend om de ervaringen van anderen te horen, die je misschien niet kent omdat ze in een ander deel van het land actief zijn.”

Er gebeurt veel, benadrukt Jetten. “Al die initiatieven met vrijwilligers, die er in hun omgeving toe dóen, dragen bij aan de sociale cohesie van Nederland. Als dat zou wegvallen, zou dat een enorme kaalslag betekenen.” Ze eindigt met een hoopvolle boodschap. “Zij zijn degenen die zien dat mensen sterk zijn in plaats van zielig en daarbij soms een extra zetje nodig hebben om er zélf uit te komen. Het mooie van deze sociale initiatieven is dat ze beginnen vanuit de mens. Ze zien een individu die het moeilijk heeft en op dat moment steun nodig heeft. Het is gebaseerd op hoop. Vanuit de gedachte dat iedereen ertoe doet.”

Meer over belastingvrij schenken of nalaten aan het Oranje Fonds:
[oranjefonds.nl/meedoen](https://www.oranjefonds.nl/meedoen)

Corona sociaal herstellfonds

Het Corona sociaal herstellfonds, dat er mede op initiatief van het Oranje Fonds is gekomen, stelt een startbedrag beschikbaar van ruim 4 miljoen euro. Daarmee kunnen sociale projecten op het gebied van eenzaamheid, armoede en vrijwillige zorg problemen aanpakken die de coronacrisis heeft veroorzaakt of verergerd. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is de eerste partner die dit herstellfonds steunt met 1 miljoen euro om eenzaamheid te verminderen.

Oranje Fonds directeur Sandra Jetten: “Ook als coronamaatregelen verdwijnen, blijven de gevolgen van corona nog lange tijd voelbaar. Sociale initiatieven zijn onmisbaar in het maatschappelijk herstel dat nu nodig is. Zij dóen ertoe – net als de mensen voor wie ze zich inzetten.”

**oranje
fonds**

Doe je mee?

“Ik wil iets doen wat impact heeft”

Toen ik eenmaal één hiv-project had gedaan, wilde ik niets anders meer.” Aan het woord is wetenschappelijk onderzoeker Shringar Rao (30) uit Utrecht. Jong, slim en volhardend. Het boegbeeld van een nieuwe generatie hiv-onderzoekers.

“Ik ben geïnteresseerd geraakt in hiv-onderzoek, omdat ik ontzettend van microbiologie hou. Ik vind het fascinerend dat zo’n klein virusje je hele wereld kan beheersen. Daarnaast wil ik graag iets doen wat impact heeft. Iets doen waarmee ik daadwerkelijk de mensheid kan helpen,” vertelt Shringar. “Ik wil dat mensen met hiv een beter leven krijgen. We hebben tegenwoordig manieren om hiv te voorkomen en te behandelen. In theorie zou hiv daardoor uiteindelijk kunnen verdwijnen. Maar veel mensen hebben nog altijd geen toegang tot die levensreddende medicijnen.”

Onvoorspelbare wereld
“We leven in een onvoorspelbare wereld. Kijk maar naar de situatie met Covid-19. Nu de medicijnaanvoer is verhinderd, is het leven van mensen met hiv in sommige delen van de

“De oorlog is nog lang niet gewonnen. Genezing is de enige manier om hiv voorgoed uit te schakelen.”

wereld totaal overhoopgegooid. Dat raakt me. Ik werk aan hiv-genezing, zodat mensen dat in de toekomst niet meer hoeven mee te maken. De oorlog is nog lang niet gewonnen. Genezing is de enige manier om hiv voorgoed uit te schakelen.”

Veertien scholen
In het hiv-genezingsonderzoek is het vaak twee stappen naar voren, een stap terug. Je moet dus doorzetten en flexibel zijn. Geen probleem voor Shringar. “Ik heb op veertien verschillende scholen gezeten toen ik opgroeide. Mijn vader werd steeds overgeplaatst of kreeg een nieuwe baan. Ik leerde dus op jonge leeftijd al om me aan te passen. Later studeerde ik in Mumbai, deed mijn master in Engeland, mijn doctoraal in Canada en nu mijn postdoctoraal hier. Ik hou ervan nieuwe culturen, plekken en mensen te leren kennen. Dat past ook bij de onderzoeker die ik ben: het is de nieuwsgierigheid die mij drijft.”

Ontzettend blij
“Dat flexibel kunnen zijn, helpt

me nu. Als onderzoeker moet je echt houden van wat je doet, want negentig procent van de tijd werken dingen niet zoals je had verwacht. Hiv is een extreem moeilijk virus. Veel van het werk is aanpassen, optimaliseren, problemen oplossen en proberen erachter te komen waarom iets niet werkt. Dat hoort bij het proces. Je moet je voortdurend aanpassen aan nieuwe technieken, nieuwe manieren van onderzoek of nieuwe benaderingen en strategieën. Er is een wereld van verschil tussen het genezingsonderzoek van toen ik begon in 2014 en dat van nu.”

Alles geven
Tussen het harde werken door, laadt Shringar zichzelf zoveel mogelijk op. “Ik breng veel tijd door in het lab, maar heb gelukkig ook een leven daarbuiten. In mijn vrije tijd lees ik veel, ik heb een sociaal leven, doe aan zwemmen en yoga en ik speel theater met vrienden. Het is belangrijk een goede werk-privé balans te hebben. Als je niet gelukkig bent buiten het lab, kun je niet alles geven op je werk.”

Shringar Rao

Groot succes

Shringars vorige project was een groot succes. Samen met collega’s van het Erasmus Medisch Centrum in Rotterdam ontdekten ze een nieuwe manier om met hiv geïnfecteerde cellen aan te zetten tot zelfvernietiging. Dit gebeurde zonder dat gezonde cellen werden aangetast. Deze veelbelovende nieuwe strategie – gepubliceerd in het prestigieuze wetenschappelijk tijdschrift Nature Communications – is mede ontdekt dankzij donateurs die het onderzoek financierden.

Het slapende virus in cellen werd eerst met chemische trucjes wakker gemaakt. Vervolgens werd in de geïnfecteerde cellen een mechanisme geactiveerd, waardoor ze overgingen tot zelfvernietiging. De onderzoekers gebruikten hiervoor DDX3-remmers. De volgende logische stap zou zijn om deze te testen bij mensen met hiv. Dat is echter niet mogelijk, omdat de DDX3-remmers nog niet goedgekeurd zijn voor gebruik bij patiënten. Shringar wil daarom in haar vervolgproject onderzoeken welke andere stoffen dezelfde werking hebben en of ze combinaties kan maken. “Het liefst met een middel dat al goedgekeurd is door de geneesmiddelenautoriteiten, zodat we direct verder kunnen.” Met als uiteindelijke doel om het slapende virus uit te roeien. “Als we het hiv-reservoir verminderen, kan dat uiteindelijk tot genezing leiden. Dat zou geweldig zijn.”

IN SAMENWERKING MET ARTROSE CENTRUM NEDERLAND

Er is behandeling mogelijk bij artrose!

Artrose is het proces waarbij de kwaliteit van het kraakbeen achteruit gaat; oftewel kraakbeen degeneratie. De afbraak van de kraakbeencellen verloopt sneller dan de aanmaak ervan. De kraakbeen laag wordt hierdoor niet alleen dunner, ook de dichtheid van het kraakbeen wordt minder.

Door middel van de MBST®-kernspinresonantie therapie

kan het natuurlijk herstellend vermogen van kraakbeencellen gestimuleerd worden. Daarmee wordt de kwaliteit van het kraakbeen verbeterd.

Dit zorgt voor minder pijn en meer beweeglijkheid. Met de innovatieve MBST®-behandelmethode kunnen mensen geholpen worden die nog niet in aanmerking komen voor een orthopedische oplossing. In Duitsland wordt deze behandelmethode al door meer dan 500 artsen en specialisten gebruikt. Deze innovatieve MBST® behandelmethode is in 2015 in Nederland geïntroduceerd.

Het enorme vertrouwen in deze behandelmethode resulteert in goede resultaten uit eigen praktijk. Meer dan 80% van onze patiënten heeft het positieve effect van de MBST®

behandeling inmiddels zelf mogen ervaren.

De MBST®-behandelmethode is naast artrose ook geschikt voor sportblessures.

Artrose Centrum Nederland
VOOR EEN BETERE KWALITEIT VAN LEVEN

Ferdinand Bolsius: een bijzondere bijdrage van een bijzondere man

Een prachtig, ruimdenkend mens.” Zo omschrijft Marjolijn (59) haar vader. En: altijd het heertje en elke dag een borreltje! Ferdinand Bolsius uit Lisse werd 92 jaar, maar oud voelde hij zich nooit. Hij was al sinds 1993 donateur en liet een legaat na aan Aidsfonds, dat naar wetenschappelijk onderzoek gaat.

“Mijn vader was een bijzondere man,” vertelt Marjolijn Bolsius. “Een heel charmante en lieve man, voor iedereen. Hij zei altijd dat ieder mens iets leuks in zich heeft, iets moois. Hij heeft ook veel aan mantelzorg gedaan. Dan zei hij: ‘Ik ga even de oudjes helpen’, terwijl hij zelf ook al ouder was. Hij was een mensen-mens. Het meest blij werd hij van mensen om zich heen. En elke dag zijn borreltje. Een jonge borrel. Dan zei hij: ‘Dat houdt mijn gebit goed’. En dat klopte ook, want hij had alles nog van zichzelf.”

Liberaal
“Ondanks zijn zeer rooms-katholieke opvoeding was mijn vader heel liberaal. Uiteindelijk, op latere leeftijd, durfde hij ervoor uit te komen dat hij ook gevoelens had voor

Ferdinand Bolsius

Hij vroeg: ‘Jij geeft toch ook geld aan Aidsfonds?’

mannen. Hij vertelde het aan mij toen ik 34 jaar was. Ik zei: ‘Pap, eigenlijk wist ik dat al lang.’ Toen heb ik hem ook

verteld dat ik nu nóg trotser op hem was dan daarvoor.”

Klem
“Veel mensen die pas op latere leeftijd daarvoor uit durven te komen, hebben altijd gevangen gezeten in het systeem van vroeger. Op mannen vallen, dat mocht niet. Hij zei weleens: ‘Als ik nu jong was geweest, was het leven heel anders geweest.’ Dan zei hij er wel bij: ‘Maar dan had ik jou niet gehad en dat was ook niet leuk geweest.’ Hij heeft altijd klem gezeten, omdat hij er niet voor mocht uitkomen wat hij werkelijk voelde. Die beklemming... dat vond hij een drama.”

Aids
“Later was er ineens aids en kwam het stigma van hiv op alle homo’s terecht. Dat vond hij vreselijk. Dat mensen wéér niet zichzelf mochten zijn, omdat hiv en aids werden gekoppeld aan homo’s. Dat was volgens mij ook de reden dat hij ging doneren aan Aidsfonds. Naast het feit dat we een gezamenlijke vriend hebben die hiv-positief is.”

Belangrijk
“Het legaat voor Aidsfonds stond in zijn testament. Mijn vader zei altijd: ik wil Nederlandse doelen. Dat vond hij belangrijk. Ik ben enig kind en was erbij toen hij zijn testament liet opmaken. Hij zei dat hij geld aan Aidsfonds wilde geven. Dus ik zei: ‘Oké

pap, dan doen we dat.’ Hij vroeg daarop: ‘Jij geeft toch ook geld aan Aidsfonds?’ Dat beaamde ik. Zei hij: ‘Mooi, als ik er dan niet meer ben, wordt het in ieder geval nog door jou gedaan.’”

In huis
“Toen hij zijn heup brak, moest hij eigenlijk naar een verpleeghuis om te revalideren. Dat heb ik niet gedaan. Ik wilde niet dat iemand voor mijn vader, die zo zelfstandig en zo onafhankelijk was, zou bepalen wat hij moest doen. Dus heb ik hem naar huis gehaald en 24/7 thuis verzorgd. Tot op de dag van vandaag ben ik nog blij dat ik dat heb gedaan. Omdat zijn heup gebroken was, moest hij wat makkelijkere kleren aan. Maar hij vond mooie kleding heel belangrijk. Hij was een heertje. Dus heb ik altijd gezorgd dat hij mooie kleding aan had. Ik dacht: ook al lig je in bed en kun je niet alles meer, je zál er netjes uitzien.”

Gemis
“Een gebroken heup is op 91-jarige leeftijd vaak fataal. Mijn vader heeft het nog heel lang volgehouden. Uiteindelijk is hij in zijn slaap, in zijn eigen appartement, overleden. Vier dagen vóór zijn dood zat ik bij hem. Hij pakte me beet met zijn handen. En het laatste wat hij zei was: ‘Bon voyage et au revoir.’ Daar krijg ik nog steeds tranen van. Ik mis hem vreselijk.”

Steun de strijd tegen aids

De aidsepidemie is één van de grootste epidemieën allertijden. Aids heeft door de jaren heen al ruim 36 miljoen mensenlevens geëist. En daar komen ieder jaar nog steeds honderdduizenden doden bij. Dit zijn vaders en moeders die hun kinderen als wees achterlaten. Het zijn kinderen, die nooit de kans op een toekomst krijgen. En het zijn geliefden, homo en hetero, die veel te vroeg door de dood gescheiden worden. Met de steun van trouwe donateurs zetten we

ons in voor iedereen die met hiv en aids te maken heeft. In Nederland en in de rest van de wereld. We gaan voor een wereld zonder hiv en aids. Dat doen we door nieuwe infecties te voorkomen, te zorgen dat iedereen de juiste behandeling krijgt, en door het ontwikkelen van een geneesmiddel. Helpt u mee?
We kunnen aids stoppen. Met uw donatie kunnen we het einde van aids dichterbij brengen:

- u financiert wetenschappelijk onderzoek naar een hiv-geneesmiddel

- u zorgt dat mensen hiv-remmers krijgen
- dankzij u is er goede voorlichting over hiv en aids
- met uw hulp blijft aids hoog op de politieke agenda staan

Onderzoek is kostbaar, samen maken we het mogelijk. Wilt u bijdragen en onderzoek naar genezing mogelijk maken met een eenmalige gift, kijk dan op aidsfonds.nl/steunonderzoek. Ieder draagt naar eigen mogelijkheid bij en elke gift is van belang. Overweegt u een bijzonder gebaar te maken door €1.000,- of meer te investeren

in de aidsbestrijding? Of wilt u doorpraten over Aidsfonds opnemen in uw testament Aidsfonds-medewerker Monique bespreekt graag met u wat uw wensen zijn. Zo kunt u een specifiek thema steunen: wetenschappelijk onderzoek, aidsbestrijding in Nederland of in ontwikkelingslanden. U kunt Monique bereiken via mmontenarie@aidsfonds.nl of telefonisch via 020-892 23 95.

Aidsfonds - Soa Aids Nederland
NL37INGB0000008957

Monique Montenarie

Als donateur kun je het verschil maken, juist nu!

Op de vraag waarom goede doelen juist nu steun verdienen, antwoordt directeur Harmienke Kloeze van goede doelentoezichthouder CBF: “Je ziet dat ze juist in deze moeilijke tijd hebben aangetoond dat ze heel goed werk doen en onze samenleving beter maken. Veel goede doelen hebben te maken gehad met inkomstenverlies, zodat je als donateur nú het verschil maakt.”

Harmienke Kloeze

Veerkracht
Het CBF heeft samen met de Radboud Universiteit periodiek onderzoek laten uitvoeren naar het effect van de coronapandemie. Het blijkt dat vooral de kleinere goede doelen het moeilijk hebben gehad en inkomstenverlies kenden, vertelt Harmienke Kloeze. “Juist de kleinere goede doelen zijn afhankelijk van fondsenwerf-evenementen en sponsoring van bedrijven. Doordat het mkb het zelf ook moeilijk had,

liep dat terug.” Grotere goede doelen hebben een grotere variëteit aan inkomstenbronnen, constateert ze, en konden het niet doorgaan van collectes opvangen via online en nieuwsbriefacties. “De vaste donateurs zijn trouw gebleven en bij een aantal organisaties is het aantal donateurs zelfs enorm gegroeid.” De goede doelen hebben veerkracht en innovatiekracht betoond, vertelt Kloeze. Als voorbeeld noemt ze ontwikkelingssamenwerking. “Die zijn

vrijwel meteen overgestapt naar online en hebben lokale partnerorganisaties meer verantwoordelijkheid gegeven.” Tegelijkertijd betekende COVID-19 voor sommige maatschappelijke doelen ook echt stilstand. Als voorbeeld haalt ze Stichting Plons aan, die watersportactiviteiten verzorgt voor mensen met een beperking. “Dat kun je niet zo snel online voortzetten.”

CBF-Erkenning
Bij het CBF zijn 650 Erkende Goede Doelenorganisaties aangesloten. Bij de start van de CBF-Erkenning waren het er ongeveer 340. Bijna wekelijks melden organisaties zich aan voor de Erkenning, het keurmerk voor goede doelen. CBF hanteert voor het Keurmerk kwaliteitscriteria die zijn vastgesteld door een onafhankelijke commissie normstelling. “De Erkenning wordt door goede doelen gezien als iets waar je naar moet streven. De criteria

“Goede doelen voelen zich aan hun stand verplicht om te laten zien dat ze het geld zorgvuldig besteden.”

gaan over zaken die een donateur ook belangrijk vindt.” Als organisaties in eerste instantie niet aan alle criteria voldoen, moeten ze binnen een bepaalde periode laten zien dat ze daar alsnog aan voldoen, vertelt Kloeze. “Het is een mooie vorm van zelfregulering. Goede doelen die de Erkenning aanvragen, zien het als een kans om te voldoen aan de normen en te groeien in hun professionalisering. Ze willen vanuit intrinsiek motieven voldoen aan kwaliteit en voelen zich aan hun stand verplicht om aan hun donateurs en vrijwilligers

te laten zien dat ze het geld zorgvuldig besteden.” Als een goed doel tijdelijk minder geld uitgeeft aan de eigen missie, moet deze dat kunnen uitleggen, vertelt Kloeze. Ze noemt Stichting Kika als voorbeeld. “Dat heeft een aantal jaren gespaard om bij te kunnen dragen aan de bouw van het Prinses Maxima ziekenhuis. In die periode hebben ze minder geld uitgegeven. Soms doe je er dus helemaal niet zo slecht aan om te sparen, om zo te zorgen dat je op de langere termijn extra kan bijdragen aan je missie.”

Het CBF-Erkenningspaspoort
Mensen kunnen voor informatie over de ruim 600 goede doelen terecht op de website (www.cbf.nl). Daar vind je ook het CBF-Erkenningspaspoort, waarmee je in één minuut een goed beeld krijgt van de identiteit van het goede doel en waaraan ze hun geld besteden. De website bevat ook een donatietest, waarmee je aan de hand van een paar vragen goede doelen kan vergelijken en kan bepalen welke organisatie het beste bij je past.

IN SAMENWERKING MET REGISTEREXECUTEUR

Voorkom verwatering van je nalatenschap

Als je een erfenis nalaat, wil je dat het goed is geregeld en de executele goed wordt uitgevoerd. Zonder testament is er een reëel risico dat je vermogen verwatert bij overlijden en de fiscus de meest bevoorrechte ‘erfgenaam’ wordt, waarschuwt directeur Raymond Mars van Stichting RegisterExecuteur.

En dat terwijl het vermogen een veel betere bestemming had kunnen krijgen, zoals een nalatenschap aan een goed doel.

Als je geen partner of kinderen hebt, gaat de erfenis als er geen testament is opgemaakt automatisch naar verwanten in de derde of vierde lijn. “Als je niets hebt geregeld, geldt de wettelijke regeling. Dat komt vaker voor dan je denkt,” vertelt Mars. “Door de hoge erfbelasting profiteert bij een boedel van een paar ton vooral de fiscus en daarmee de Nederlandse schatkist.” Bovendien zijn de kosten van de afwikkeling van de erfenis relatief hoog bij erfgenamen op afstand. “Bij de verdeling onder neven en nichten heb je vaak een grote groep mensen die amper een band met elkaar hebben, die je op één lijn moet krijgen.”

Goede doelen
Wie geen directe erfgenamen heeft en wil dat er na het overlijden zo min mogelijk geld bij de fiscus belandt, kan naden-

Er is altijd wel een goed doel dat bij je past.

ken over goede doelen. “Er is altijd wel iets zinnigs te doen met je geld en een goed doel dat bij je past.” Het voordeel van nalaten aan een goed doel is dat er geen erfbelasting wordt berekend als het goede doel een ANBI is. De vrijstelling is 100% van het bedrag. Er geldt ook een (beperkte) vrijstelling voor geld dat je nalaat aan een SBBI (sociaal belang behartigende instelling). Denk aan het lokale zangkoor of de buurtvereniging.

“Het allerbelangrijkste is dat een nalatenschap een bestemming heeft,” constateert Mars. “De RegisterExecuteur kan helpen bij de voorbereiding en afwikkeling van de nalatenschap. Hij of zij zorgt dat de nalatenschap zonder onnodige hobbels of kosten op de juiste plek komt. Je hebt de geruststelling dat de afwikkeling in vertrouwde handen is.”

NORHAN, DOCENT SCHEIKUNDE EN WINNARES UAF-AWARD:

‘Makkelijk was het geen moment. Ik heb er hard voor gewerkt’

Gevluchte studenten en professionals hebben een lastige startpositie in Nederland en moeten allerlei obstakels overwinnen. Bijvoorbeeld de taalbarrière, een diploma dat niet op waarde wordt geschat, onbekendheid met het onderwijssysteem en de arbeidsmarkt bemoeilijken de toegang tot opleidingen en banen die bij hun talenten passen. Wie ondanks die lastige omstandigheden toch weet te excelleren, is een echte uitblinker.

Onlangs werd de UAF-Award uitgereikt aan de uitblinker van het jaar 2021. And the winner is... Norhan Alsheikh Hidar. Zij is in Syrië opgeleid tot apotheker en geeft nu scheikunde op een middelbare school in Assen. Hoe ze dat voor elkaar heeft gekregen? Lees hier haar verhaal.

Van apotheker naar docent

In 2014 vluchtte Norhan Alsheikh Hidar (Syrië, 1973) naar Nederland. Met haar man, dochter én jarenlange werkervaring als apotheker op zak strijkt ze neer in Hoogeveen. Na een aanpassingsperiode waarin ze de taal vliegensvlug leert en kennismaakt met de Nederlandse cultuur, besluit ze haar carrière een nieuwe wending te geven: Norhan wil voor de klas staan.

Een paar jaar later is het haar gelukt, Norhan geeft scheikunde aan derde klas havo- en vwo-leerlingen van het Dr. Nassau College in Assen. Ze heeft een jaarcontract voor acht uur per week. Terwijl ze werkt rondt ze de Kopopleiding aan de Hogeschool Windesheim af. Ze hoeft alleen nog praktijkverslagen in te leveren, de theorie inclusief bijbehorende toetsen heeft ze achter de rug.

Docent worden was niet meteen haar doel, want

Norhan was apotheker in Syrië en is nu scheikundedocent in Assen.

Norhan heeft Farmacie gestudeerd in Damascus en werkte in een apotheek. Eenmaal in Nederland ontdekte Norhan echter dat het niet vanzelfsprekend was dat ze haar carrière als apotheker zou kunnen hervatten. “Dat geldt ook voor mijn man, die chirurg is. We wisten dat het met alle regels die hier gelden een lange weg zou worden. Ik ging er open in. Apotheker hoefde ik niet opnieuw te worden, ik was het al. Ik dacht na: welke mogelijkheden zijn er nog meer?”

“Anderhalf jaar na onze komst naar Nederland ben ik met de Nederlandse taal begonnen en na een jaar beheerste ik B1-niveau.” Naast de taallessen die Norhan volgde deed ze vrijwilligerswerk, drie dagen per week. Ze fungeerde als tolk tussen Arabische leerlingen en hun ouders en de Nederlandse docenten en was assistent onderwijzer op een middelbare school in Hoogeveen. Daar ondersteunde ze leerlingen met een vluchtelingenachtergrond bij de Nederlandse taal. Norhan: “Die activiteiten brachten mijn taalontwikkeling in een stroomversnelling. Bovendien

‘Syrië is mijn moederland, Nederland mijn vaderland.’

ontdekte ik dat ik het lesgeven leuk vind.”

Nog geen vier jaar na haar komst naar Nederland staat ze – op haar achtenveertigste – voor het eerst zelfstandig voor de klas. De ontwikkeling van Norhan werd in gang getrokken door haar dochter. “Zij was mijn eerste stimulans om te leren. Als ouder wil je betrokken zijn. Het voelt alsof ik met haar ontwikkeling ben meegegaan. Ze rondde eerst het vwo af en studeert nu aan de Rijksuniversiteit Groningen. Onze ontwikkeling loopt parallel.”

Via het UAF kon Norhan meedoen met het oriëntatiejaar Statushouders voor de Klas, een goed begin, aldus Norhan: “Het was kort en vanwege corona groten-deels online. Het gaf me inzicht wat er van mij verwacht wordt als ik docent wil worden. Omdat het goed ging stimuleerden mijn

begeleiders me om me in te schrijven voor de Kopopleiding. Tegelijkertijd waar-schuwden ze me dat het een zware opleiding is en dat ik misschien niet geaccepteerd zou worden. Gelukkig ben ik aangenomen, inmiddels heb ik de opleiding zelfs bijna afgerond.”

“Als je iets echt wilt, als je het van binnen voelt, dan lukt het altijd. Dat is voor mij het belangrijkste. Makkelijk was het geen moment, ik heb er hard voor gewerkt en kreeg hulp van verschillende instanties, waaronder het UAF. Maar we willen hier blijven, ons leven hier verder opbouwen. Syrië is mijn moederland, Nederland mijn vaderland. Dit is mijn veilige plek, mijn toekomstige land.”

Over het UAF

Het UAF zet zich in voor de ontwikkeling van gevluchte studenten en professionals, en voor hun integratie op de Nederlandse arbeidsmarkt. We behartigen hun belangen, geven advies en bieden begeleiding en financiële steun. Onze kennis en ervaring delen we met onderwijsinstellingen, werkgevers en gemeenten.

Word donateur

Het werk van het UAF wordt voor een belangrijk deel mogelijk gemaakt door donateurs. Wat hun beweegredenen zijn, is verschillend. Eén donateur verwoordde het zo: “Natuurlijk heb ik hard gewerkt, maar ik heb mazzel gehad met een goede opleiding. Als je het goed voor elkaar hebt, zijn er genoeg maatschappelijke zaken die jouw aandacht kunnen gebruiken. Wat je van het leven krijgt, moet je ook teruggeven.”

Hoe ga je om met dementie?

Dementie is een progressieve ziekte in de hersenen. Geleidelijk verdwijnt je partner, vader of moeder zoals je die kende naar de achtergrond. Iemand met dementie zal steeds minder goed in staat zijn dagelijkse handelingen te verrichten. Hierdoor neemt de druk op de mantelzorger toe en is steeds meer sprake van een zorgrelatie. Daarbij loop je als mantelzorger het risico jezelf weg te cijferen.

Dementie is het gevolg van schade aan de hersenen, waardoor informatie niet meer goed wordt verwerkt. Er zijn ruim vijftig vormen van dementie, waarvan de ziekte van Alzheimer en vasculaire dementie het meeste voorkomen. Bij sommige mensen verloopt de achteruitgang heel snel. Anderen kunnen nog jarenlang een redelijk gewoon leven leiden. Dementie treft vrouwen twee keer vaker dan mannen. Zeventig procent van de mensen met dementie woont thuis, met hulp van hun naasten.

Mantelzorg en werk
Maar liefst 70% van die mantelzorgers zijn vrouw. En gemiddeld verleent de mantelzorger gedurende vijf jaar 20 uur per week zorg. Het is dan ook niet verwonderlijk dat je bij de zorg voor een partner of ouder met dementie vaak ongemerkt over je eigen grenzen

heengaat. Zeker als je naast de zorg ook nog je werk en eigen gezin hebt. Als partner kun je je eigen behoeftes uit het oog verliezen. Om de zorg lang vol te kunnen houden, moet je goed op je eigen gezondheid letten, ook al is hulp vragen meestal niet gemakkelijk, zeker niet als het voor jezelf is. Als je partner met dementie laat blijken geen hulp van ‘vreemden’ te willen, is de drempel om de zorg uit handen te geven nog hoger. Hoe combineer je nu mantelzorg en werk zodanig dat beide voldoende aandacht krijgen

Mantelzorg, je staat er niet alleen voor

en jij er niet onderdoor gaat? Het antwoord is glashelder: schakel tijdig hulp in! Je staat er niet alleen voor. Misschien voel je je bezwaard om hulp te vragen en heb je de overtuiging dat de zorg jouw verantwoordelijkheid is. Als je dit tijdig bespreekbaar maakt in je omgeving, zul je merken dat er hulptroepen klaarstaan om je te helpen. Denk bijvoorbeeld

aan een bezoekschema van familie en vrienden. En dan dit advies: maak je zorgtaken kenbaar op je werk. Vertel je werkgever wat er speelt en bespreek hoe je jouw mantelzorg kunt combineren met je werktaken. Vaak is er meer mogelijk dan je durfde te hopen en is je werkgever bereid naar flexibele oplossingen te zoeken. Zeker in deze tijd is werken vanuit huis een bekende optie geworden! Bovendien zijn er wettelijke verlofregelingen om tijdelijk of voor langere tijd mantelzorg te kunnen geven.

Casemanagers en dagactiviteiten
Onderzoek van Alzheimer Nederland wijst uit dat ondersteuning van mensen met dementie en hun mantelzorgers de volle aandacht verdient. Zo worden casemanagers opgeleid die mensen met dementie en hun mantelzorgers met raad en daad bijstaan. Bovendien zorgen goede dagactiviteiten voor mensen met dementie voor verlichting van de mantelzorger in haar (en natuurlijk ook: zijn) zware taak.

 Meer informatie? Kijk op: www.topicnederland.nl

Maggy’s moeder heeft alzheimer

‘Dat mama totaal iemand anders is geworden dan wie ze was, dat vind ik zo erg.’

Maggy: ‘Als je het niet weet, zie je een moeder en dochter die samen aan het genieten zijn. Dit is helaas niet de realiteit. Stap voor stap brak de ziekte mama’s persoonlijkheid af. Zo’n sterke en positieve vrouw.

Voor mij is alzheimer een ziekte, waarbij ik niet heel veel anders kan doen dan toekijken, mijn liefde kan geven en vooral moet accepteren dat de rollen omdraaien. Hoe moeilijk dat ook is. Het is belangrijk om deze slopende ziekte onder controle te krijgen. Daarvoor is veel geld nodig voor onderzoek. Samen kunnen we veel bereiken.’

‘Ik hoop dat het verlossende medicijn wordt gevonden.’

Mevrouw Van der Schaaf steunt wetenschappelijk onderzoek via haar testament: ‘Een vriendin vertelde mij dat je ook kunt nalaten aan een goed doel. Voor mij stond meteen Alzheimer Nederland vast. Ik weet zelf wat een schrijnende ziekte dementie is. Door mijn man heb ik dat als mantelzorger van nabij meegemaakt. Wat zou het geweldig zijn als er een oplossing voor dementie komt.’

Laat u een toekomst zonder dementie na?

Eén op de drie vrouwen krijgt dementie. Onderzoek brengt een oplossing steeds dichterbij. Samen kunnen we vooruitgang boeken en dementie stoppen. Met een gift in uw testament, groot of klein, kunt u hieraan bijdragen.

Meer weten over nalaten aan Alzheimer Nederland?

Vraag onze gratis brochure met een eenvoudig 5-stappenplan aan: scan de QR-code, ga naar alzheimer-nederland.nl/nalaten of bel 033 - 303 2562.

Donateurs onmisbaar voor reddingwerk op zee

Uit bewondering voor heldhaftige reddingsacties of vanwege een passie voor de watersport - ruim 105.000 Nederlanders steunen de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM). Niet alleen bij leven, menig donateur gunt de vrijwilligersorganisatie ook na de dood een mooi bedrag. Als dank doet de KNRM graag iets terug voor haar schenkers. Illustratief zijn twee levensverhalen die op 27 november te zien zijn in het tv-programma *De Nalatenschap*.

Drie jaar geleden overleed Martin Benschop op 55-jarige leeftijd aan huidkanker. Omdat hij dol op varen was en de KNRM bewonderde, benoemde hij de organisatie tot erfgenaam. "Martin vond het bijzonder dat vrijwilligers altijd en bij het slechtste weer bereid zijn mensen in nood te helpen", vertelt zijn vrouw Anja. "Martins gezondheid was altijd al broos. Als jongetje had hij diabetes, rond zijn dertigste kreeg hij nierproblemen." De artsen zijn somber, maar dankzij een nier-/pancreastransplantatie krijgt Martin zijn oude leven terug. Van blijdschap gooit het stel het roer om: ze beginnen een verhuurbedrijf van sloepen

aan het Zuidhollandse Braasemereer.

Een mooie tijd, maar in 2008 volgt opnieuw slecht nieuws: Martin heeft huidkanker. De ziekte is het gevolg van zware medicatie die hij gebruikt sinds zijn transplantatie. Als de KNRM Martin en andere donateurs uitnodigt voor een boottocht, belt Anja met Cora Bartels, één van de relatiebeheerders bij de KNRM, omdat ze twijfelt of haar ernstig zieke man wel meekan; zijn pijnlijke gezicht kan geen wind verdragen. Daarop stelt Bartels haar gerust: tijdens de tocht op de voormalige reddingboot Johanna Louisa mag Martin in de stuurhut zitten. Anja: "Tot kort voor zijn dood heeft hij het daarover gehad, het was zijn laatste uitje." Eerder hadden Martin en Anja - die geen kinderen hebben - besloten de KNRM niet alleen tot erfgenaam maar ook tot executeur te benoemen. "We vonden het nogal een verantwoordelijkheid de verdeling van de nalatenschap aan familieleden of vrienden over te laten."

Vlootvernieuwing

Sinds de oprichting in 1824 opereert de KNRM volgens drie pijlers: het redden is

Cees Prins (KNRM):
"We zijn donateurs oprecht dankbaar en doen graag iets terug"

Anja Benschop (links) in gesprek met Cora Bartels (KNRM).

kosteloos, gebeurt door professionele vrijwilligers en wordt gefinancierd uit donaties. Zo vervult de Reddingmaatschappij, zonder overheidssteun, een belangrijke maatschappelijke taak. Jaarlijks is veel geld nodig

Alies Floor op de reddingboot Evert Floor die zij schonk aan de KNRM.

© Laura van der Linde

voor het levensreddende werk. De komende vijftien jaar wacht een extra investering: het merendeel van de 75 reddingboten moet worden vervangen. De KNRM vertrouwt erop ook in de toekomst te kunnen rekenen op voldoende schenkingen en nalatenschappen. Als dank investeert de Redding Maatschappij in een goede relatie met schenkers, houdt rekening met speciale wensen en treedt steeds vaker op als executeur.

Grote betrokkenheid

Kenmerkend is ook het verhaal van de in 2020 overleden Alies Floor. In 2008 belde de Bennebroekse om een schenking te doen na de dood van haar man. "Het ging om een fors bedrag", vertelt Cees Prins, relatiebeheerder nalatenschappen bij de KNRM. "Tijdens persoonlijke

gesprekken ontstond het idee om met haar schenking een reddingboot te laten bouwen. Alies vernoemde de boot naar haar overleden echtgenoot Evert Floor. Aanvankelijk had Alies Floor geen affiniteit met de KNRM, maar dat veranderde. Prins: "Ze werd warm ontvangen door reddingstation Elburg, waar ze de doop van de Evert Floor verrichtte. Daarna kwam ze er regelmatig." Als zij in 2015 haar heup breekt, kan ze niet langer zelfstandig wonen en verhuist ze naar Driehuis. "Daar kon ik haar vaker bezoeken; dat waardeerde ze enorm." "De betrokkenheid is groot", erkent Prins. "Maar we zijn schenkers oprecht dankbaar en doen daar graag iets voor terug."

De Nalatenschap | zaterdag 27 november | 16.30 uur | SBS6

KNRM

"ONZE ZOON LEEFT VOORT VIA DEZE REDDINGBOOT"

Het gezin Wijsenbeek had een gezamenlijke passie: zeilen. Maar toen ze terugkwamen van een zeilwedstrijd, gebeurde er iets verschrikkelijks: ze werden aangereden en dit ongeluk werd hun tienerzoon Nikolaas fataal ...

"Het was het begin van een inktzwarte periode", vertelt vader André. Het water bood het getroffen gezin troost. "We waren al heel lang donateur van de KNRM. En het leek ons een prachtig idee om een stap verder te gaan en een reddingboot te schenken." Die boot, de Nikolaas Wijsenbeek, kwam er in 2009.

"De schenking was in de eerste plaats bedoeld als In Memoriam, maar het heeft ons ook veel positiefs gebracht", aldus moeder Hetty. "Onze zoon leeft voort via deze reddingboot."

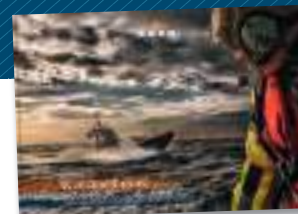
André en Hetty zijn 'gewone' mensen die buitengewone dingen doen voor de KNRM. Hun verhaal staat in het boek 'Wie goed doet ...'. Een erbetoon aan mensen die ons werk op een bijzondere manier steunen. Dat is hard nodig, want de KNRM is een goed doel dat volledig afhankelijk is van donaties.

KONINKLIJKE NEDERLANDSE REDDING MAATSCHAPPIJ

MEER WETEN OVER
SCHENKEN OF NALATEN?

**BESTEL VANDAAG
NOG GRATIS HET
INSPIRERENDE
VERHALENBOEK
VIA WWW.KNRM.NL/BOEK**

of telefonisch via het nummer 0255 54 84 54.

Behoeftte aan een persoonlijk gesprek over schenken en nalaten?

Discreet omgaan met alles wat u dierbaar is. Daar draait het om bij onze specialisten Cora Bartels en Cees Prins. Zij kunnen u persoonlijk en geheel vrijblijvend informeren. Bel naar 0255-54 84 54.

CBF
GOED DOEL

ANBI

Maak van de nalatenschap geen splijtzwam in de familie

Onterving? Alles naar het goede doel? Wie de inhoud van een afwijkend testament onbesproken laat, dreigt met de nalatenschap de familieverhoudingen misschien wel voorgoed overhoop te gooien. “Je moet het oplossen, het alternatief is een jarenlange strijd die energie vreet en waar niemand gelukkig van wordt.”

De notaris opent het testament van vader of moeder, broers en zussen wachten gespannen af en... een paar minuten later liggen de familieverhoudingen volledig en misschien wel voorgoed overhoop. Klassieke scène in films en televisieseries, maar in de praktijk zou het eigenlijk niet mogen gebeuren. “Je kunt natuurlijk als erflater denken: ‘Na mij de zondvloed’, zegt Pauline Hentenaar-Polderman, erfrechtadvocaat en bestuurslid van de vFAS.. “Iedereen mag doen wat ie wil, maar ik raad toch aan om, als je afwijkende zaken in je testament laat opnemen, dat te bespreken in de familie.”

Tegenover elkaar
Hentenaar-Polderman is sinds 2005 erfrechtspecialist: “Mensen komen bij mij langs als het al mis is. Er is iemand overleden en familieleden zijn bij de notaris geweest. Ze komen er niet uit, ze zijn recht

tegenover elkaar komen te staan.” Ze schetst een recente casus uit haar praktijk, een gezin met vijf kinderen waarvan de vader al eerder was overleden en de kinderen na de dood van hun moeder in verschillende kampen verdeeld raakten. “De moeder bleek in haar testament twee kinderen te hebben onterfd,” zegt Hentenaar-Polderman. “Dat had niemand zien aankomen.” Het zorgde niet alleen voor verwarring en kwaad bloed (‘Waarom zij wel en wij niet, wat hebben wij misdaan?’), maar ook voor een zeer ingewikkelde afhandeling van de nalatenschap.

Misverstand
Hentenaar-Polderman: “Erfrecht is heel complex, het is bijvoorbeeld een groot misverstand om te denken dat kinderen niets krijgen als je ze onterft. Die twee onterfde kinderen hadden nog recht op hun deel in de nalatenschap van hun eerder overleden vader, een zesde deel. In de nalatenschap van hun moeder hadden ze dus nog altijd recht op hun legitieme deel, in dit geval één tiende. Maar waarvan, waarover bereken je dat legitieme deel? In elk geval óók over giften en schenkingen die de erflater heeft gedaan, aan kinderen tellen die tot in de oneindigheid mee. Als je je kind twintig jaar geleden twintigduizend euro hebt geschonken voor de aankoop van het eerste huis dan telt dat bedrag mee voor de berekening van het legitieme deel. Dan krijg je discussies ja.”

Pauline Hentenaar-Polderman, erfrechtadvocaat en bestuurslid van de vFAS.

“Erfrecht is heel complex, het is bijvoorbeeld een groot misverstand om te denken dat kinderen niets krijgen als je ze onterft”

Niet makkelijk
Je moet het oplossen voordat het voor de rechter komt en een kostbare en slepende kwestie wordt, daar is Hentenaar-Polderman van over-

tuigd: “Ik probeer mensen te bewegen de hoofdlijnen in de gaten te blijven houden. Geen spijkers op laag water zoeken. Dat is niet makkelijk, ook omdat in dit soort zaken (vaak) beide ouders er niet meer zijn, er is geen vaderlijke of moederlijke stem meer die de kinderen tot orde roept. Toch kunnen we het gros van de zaken schikken, soms zelfs in de rechtszaal.”

Als vFAS-advocaat is Hentenaar-Polderman ook gespecialiseerd in mediation. “Ook als er niet direct sprake is van een mediation-traject gebruik ik de tools om mensen tot el-

kaar te brengen.” Maar goede communicatie vooraf door de erflater blijft belangrijk, ook bij het nalaten aan goede doelen. Hentenaar-Polderman: “Zeker als je alles aan het goede doel wilt nalaten, dus als er sprake is van onterving van de kinderen. Je wilt uiteindelijk niet dat dat goede doel discussie moet gaan voeren met onterfde kinderen die aanspraak maken op hun legitieme deel. Dat kun je voorkomen door er van tevoren over te praten. Of door een bewindvoerder voor de afwikkeling te benoemen, zodat het goede doel niet met je kinderen in discussie hoeft.”

IN SAMENWERKING MET VFAS

Nalatenschapskwestie? De vFAS-advocaat is een meester in erfrecht én in mediation

Bij een nalatenschapskwestie kunnen de emoties hoog oplopen. Als het erop aankomt, is een vFAS-advocaat de beste keuze bij een juridische procedure. Niet alleen vanwege de juridische kennis en vaardigheden, maar ook door de toepassing van mediation(technieken). Daarin is de vFAS-advocaat uniek.

“Noem het gerust een hot topic,” zegt vFAS-voorzitter Alexander Leuftink. “Het erfrecht wordt steeds belangrijker, door de vergrijzing zie je een toename in het aantal zaken, juist ook omdat het zo’n complex onderwerp is. Over het goed regelen van je nalatenschap kun je niet vroeg genoeg na-

denken. Dat gebeurt helaas niet altijd. En we zien ook dat er niet goed of helemaal niet over de nalatenschap wordt gecommuniceerd. Dan kunnen de emoties na een overlijden, zeker in familieverband, hoog oplopen.”

Superspecialisten
De vFAS is de enige Nederland-

se specialisatievereniging van advocaten die gespecialiseerd zijn in het (internationale) familierecht, erfrecht en mediation. Wie verstrikt is geraakt in een nalatenschapskwestie kan, als het er echt op aankomt, eigenlijk niet buiten de expertise van een vFAS-advocaat om. Leuftink: “We zijn wat je noemt super-

“Je moet je altijd afvragen: is een gang naar de rechter wel verstandig om tot een oplossing te komen?”

specialisten. Onze 985 leden hebben minimaal drie jaar ervaring als advocaat voordat ze als aspirant-lid kunnen starten met een gespecialiseerd opleidingstraject van drie jaar, gevolgd door de opleiding tot erfrechtsspecialist. Geloof me, dat is een heel pittig programma.”

Alternatieve geschillenbeslechting
De kracht van de vFAS-advocaat ligt niet alleen in juridische kennis en vaardigheden, maar ook in pragmatische ondersteuning. “We waren al pioniers in scheidingsmediation, die soft skills gebruiken we ook in het

erfrecht en daarin zijn we uniek. We begeleiden een juridische procedure, maar we zetten ook in op de-escalatie. Je moet je altijd afvragen: is een gang naar de rechter nou wel zo verstandig om tot een oplossing te komen? In de rechtbank is er altijd één verliezende dus ontevreden partij die zich misschien niet bij de uitspraak neerlegt. Onze leden zijn ervaren in het toepassen van mediation(technieken) waarmee een geschil, zonder de kostbare en mogelijk eindeloos voortslepende rechtsgang, kan worden beslecht. Dat onderscheidt ons echt van andere juristen.”

Investeren in de projecten van PlusPlus: “Je krijgt het goede gevoel dat je écht iemand helpt”

Ik wil op een heel concrete manier mensen helpen,” zegt Qauthar Saleh. “Waar ik vroeger genoeg nam met een bedrag storten voor een goed doel, wil ik nu weten waar dat geld precies terechtkomt.”

Saleh vertelt hoe hij geïnspireerd raakte door de beweging van het effectief altruïsme: “Die laat je heel bewust nadenken over wat je kunt doen met je eigen rijkdom. Een euro in Nederland lijkt niet veel, maar in Afrika maak je er al een groot verschil mee. Dan is de vraag: hoeveel kun je missen? En hoe maak je daar de grootste impact mee?”

Begaan met het lot van de ander werd hij vooral toen hij, aan het begin van zijn loopbaan, in Amsterdam gingen wonen. Saleh: “Een woning recht tegenover de voedselbank. Zelf kan ik aan eten kopen wat ik maar wil. Dat zette me behoorlijk aan het denken, ik ben er uiteindelijk vrijwilligerswerk gaan doen.”

Concrete doelen
Via via kwam Saleh terecht bij PlusPlus waar alles draait om het stimuleren van agrarisch ondernemerschap. Het platform selecteert alleen ondernemers die de produc-

“Je hebt meteen een beeld van het project en een band met de ontvanger. Dat maakt het allemaal erg toegankelijk”

tie kwalitatief en kwantitatief weten te verbeteren. Saleh: “Er is veel wat me aanspreekt in de werkwijze van PlusPlus. De doelen zijn zeer concreet, je geld gaat niet in een algemene pot van werkkapitaal, maar is bijvoorbeeld bestemd van een inpakmachine of een transportbrommer. Op de website van PlusPlus komen de on-

dernemers daarover zelf aan het woord, je hebt meteen een beeld van het project en een band met de ontvanger. Dat maakt het allemaal erg toegankelijk.” Die directe communicatie geeft Saleh het goede gevoel dat hij echt iemand helpt. Ook daarom wil hij niets weten van de voorkomende gedachte dat het ‘allemaal een druppel op een gloeiende plaat is’. Saleh: “Ik ben optimistisch én reëel. Ik ga niet piekeren over het redden van de hele planeet. Er is iemand die geld nodig heeft voor een project, die kan ik helpen en die help ik dan. Je kunt elk jaar met kerst voor je eigen gemoedsrust een bedrag overmaken naar een goed

doel of concreet ondernemers een handje helpen die om steun verlegen zitten.”

Herinvesteren
Inmiddels investeert Saleh in alle lopende projecten van PlusPlus, van een aardappelboer in Kenia tot een chocoladefabriek in Indonesië. Saleh: “Dat is misschien ook belangrijk, je investeert je geld, het zijn leningen dus het komt in principe terug zodat je het kunt herinvesteren in een nieuw project. De enige gift die je doet, is het risico accepteren dat er niets terugkomt. Maar ik heb nog geen haperende projecten voorbij zien komen.” Gaat er geen ondernemersbloed bij hem kriebelen

nu hij zoveel projecten van andere ondernemers steunt? Lachend: “Zelf een onderneming starten? Daar heb ik eerlijk gezegd het lef niet voor. Ik moet er niet aan denken om te acquireren, met een product of dienst te moeten leuren. Misschien is het anders als ik een briljant idee krijg voor een product of dienst dat zichzelf verkoopt, maar tot het zover is... Ik heb een vaste kantoorbaan en een heel goed salaris. Maar mensen met een goed plan steun ik dus graag.”

PlusPlus
Geef geld betekenis

» Vind je het verhaal van Qauthar net zo inspirerend als wij? Op de website verhalen.plusplus.nl staat een e-magazine voor je klaar: ‘13+1 wereldverbeteraars: hoe kleine stappen een groot verschil kunnen maken’.

Waardebon
25
euro

Geldig tot:
27 november

Deze 25 euro is voor jou én een ondernemer

Gebruik onderstaande code om een ondernemer in een ontwikkelingsland te steunen met een lening. De ondernemer betaalt het hele bedrag aan jou terug.

Zo regel je het:

1. Kies een ondernemer op www.plusplus.nl
2. Selecteer eenvoudig een bedrag
3. Vul deze code in:

TOPICPLUS

Hoe werkt het?

Stel: je verstrekt een lening van 50 euro

25 euro van jou
+ 25 euro cadeau

50 euro lening

Ontvang dit hele bedrag terug

UNICEF is dáár waar een kind het het hardst nodig heeft

Op de Internationale Dag van de Rechten van het Kind (20 november) staan de schijnwerpers op de belangrijkste rechten van het kind, van het recht op spelen en het recht op onderwijs tot het recht op goede gezondheidszorg en het recht op een veilig leven. UNICEF komt op voor de rechten van kinderen. Het verhaal van Unicef is een verhaal van hoop.

Begin oktober luidden UNICEF en het Wereldvoedselprogramma (WFP) van de Verenigde Naties de noodklok over de dreigende voedselcrisis in Afghanistan. Alleen al in Afghanistan hebben nu zo'n 23 miljoen mensen voedselhulp nodig, meent het WFP, dat onderdeel is van de Verenigde Naties. Maar ook in landen als Ethiopië, Haïti, Somalië, Angola, Kenia en Burundi stijgt het aantal mensen dat hongerlijdt.

Naar schatting zullen tegen het einde van dit jaar 3,2 miljoen kinderen onder de vijf jaar aan acute ondervoeding lijden. En minstens één miljoen van deze kinderen lopen het risico te overlijden als gevolg van ernstige acute ondervoeding. Nu de winter nadert, is het een race tegen de klok om Afghaanse gezinnen te helpen die onvol-

doende toegang hebben tot voedsel.

Mazelenuitbraak
Afghaanse kinderen en hun families worden zwaar getroffen door jarenlange conflicten en de huidige crisis in het land. Zij hebben nauwelijks toegang tot water, voedsel en gezondheidsdiensten. Kinderen worden sneller ziek en voor families wordt het steeds lastiger om ervoor te zorgen dat hun kinderen de behandeling kunnen krijgen die ze nodig hebben. Snel verspreidende uitbraken van mazelen en acute diarree zullen de situatie alleen maar verergeren. Unicef en het Wereldvoedselprogramma zetten daarom 100 extra mobiele gezondheids- en voedingsteams in, bovenop de 168 mobiele teams die al actief zijn in Afghanistan.

Verhaal van hoop
UNICEF komt op voor de

© Foto: UNICEF

Minstens één miljoen Afghaanse kinderen lopen het risico te overlijden als gevolg van ondervoeding.

© Foto: UNICEF

rechten van kinderen. De kinderrechtenorganisatie van de Verenigde Naties voedt, beschermt en schoolt elk jaar miljoenen kinderen. Voor, tijdens en na een humanitaire ramp biedt Unicef noodhulp, en blijft dat doen zolang dat nodig is. Zo helpt UNICEF als vaccinatie-expert bij de eerlijke verdeling van coronavaccins in 92 armere landen en zet de organisatie zich momenteel bijvoorbeeld in voor het door een zware aardbeving getroffen Haïti. Ruim 260.000 kinderen worstelen daar met de nasleep van de natuurramp die ervoor heeft gezorgd dat ze geen dak meer boven hun hoofd hebben en niet meer naar school kunnen. UNICEF werkt er samen met partners om medicijnen, medische benodigdheden en voedingsproducten te leveren,

zodat de gezondheidszorg hervat kan worden.

Duurzame oplossingen
Naast concrete hulp adviseert en lobbyt Unicef bij regeringen en wereldleiders voor het waarborgen van kinderrechten. De positieve impact die UNICEF kan maken, laat zich nauwelijks onderschatten. Omdat kinderen kwetsbaar zijn. Maar ook omdat ze een hele toekomst voor zich hebben. Deze steun vandaag biedt betere kansen voor morgen. Niet alleen voor kinderen, óók voor hun samenleving.

UNICEF is er voor ieder kind, altijd en overal. Jouw bijdrage maakt een wereld van verschil. Voor ieder kind van nu, en de toekomst van ons allemaal.

Investeer uw vermogen in Nederlands vastgoed

Terwijl woningen flink in waarde zijn gestegen, zijn de prijzen van zakelijk vastgoed achtergebleven. Het rendement op de verhuur van zakelijk vastgoed is daardoor in de nabije toekomst groter dan het rendement op woningen.

Daarom investeert Meerdervoort® in multi-tenant bedrijfsverzamelgebouwen, zorgvastgoed en winkels op strategische locaties.

Scan de QR-code voor meer informatie.

Kenmerken Meerdervoort®

- ✓ Notariële aktes op maat door een gerenommeerd notariskantoor
- ✓ Maandelijks vaste rente-uitkering
- ✓ Vastgoed als onderpand met hypotheekrecht
- ✓ Bewezen track record op beloofd rendement
- ✓ Inleg vanaf 100.000 euro

vanaf
4 tot 6%
rendement

“We zijn allemaal verantwoordelijk voor het welzijn van kinderen”

unicef
voor ieder kind

Voor Monique van de Ven is het een uitgemaakte zaak. Ook als zij er niet meer is, wil de actrice en regisseur investeren in een goede toekomst voor kinderen wereldwijd. “Ik heb gezien welke positieve impact UNICEF’s werk op kinderen heeft. Daarom neem ik de organisatie op in mijn testament.”

Monique van de Ven is al 25 jaar ambassadeur van UNICEF: “Deze organisatie is in staat om het leven van kinderen voorgoed te veranderen en daarvoor zetten de medewerkers hier én wereldwijd zich met passie in. Dat raakt mij. Maar wij zijn allemaal verantwoordelijk voor het welzijn van kinderen. Daarom heb ik me als ambassadeur aan UNICEF verbonden.”

‘Joaninha is voor mij het symbool waar UNICEF voor staat’

Dat de programma’s van UNICEF werken, zag Monique van de Ven tijdens haar reizen. “Ze hebben allemaal een plek in mijn hart, maar de reis naar Mozambique in 2006 was heel bijzonder. Daar ontmoette ik Joaninha, een meisje van tien jaar dat zorgde voor haar vijf jaar jongere zusje. Hun ouders waren overleden aan de gevolgen van aids. Met hulp van UNICEF en de vrouwen in haar dorp kon Joaninha zich staande houden en naar school blijven gaan. Ik heb haar aangemoedigd te blijven leren. Zij heeft haar school afgemaakt en volgt nu een opleiding tot voedingsdeskundige. Ik ben zo trots op haar! Ik zie een sterke jonge vrouw die het heeft gered. Dat is het resultaat van UNICEF’s werk en de mensen

die om haar heen zijn blijven staan. Samen creëren we een golfbeweging; meisjes als Joaninha laten straks ook hun kinderen naar school gaan en daardoor gaat ook de welvaart van een land vooruit. Joaninha is voor mij het symbool waar UNICEF voor staat.”

Deze resultaten stimuleren Monique van de Ven zich voor kinderen te blijven inzetten: “En dat doe ik niet alleen. Mijn zoon Sammie was mee naar Mozambique en sindsdien is hij een UNICEF’er voor het leven. We bespreken regelmatig wat we nog meer kunnen doen en ik heb mijzelf een nieuwe taak gegeven. Nog te weinig mensen weten dat je kunt nalaten aan een goed doel en dat moet echt veranderen. Dus voortaan als ik bezoek krijg of een etentje heb, stel ik de vraag: ‘Laat jij na aan een goed doel?’ Je krijgt er interessante gesprekken door, zoals ‘waar ligt onze verantwoordelijkheid voor de rest van de wereld?’ Ik vind het belangrijk dat mensen zich realiseren dat je iets goeds kunt doorgeven na je dood.”

‘Wij laten na aan kinderen, dat staat vast’

Bij het gezin van Monique is het onderwerp geen taboe. “Wij laten na aan kinderen, dat staat vast. Alleen moeten mijn man en ik nog naar de notaris om ons testament aan te passen. Eigenlijk zou dit makkelijk moeten kunnen; dat je het met een telefoontje naar de notaris kunt wijzigen. En nog mooier zou het zijn als notarissen het werk gratis doen, wanneer je nalaat aan een goed doel.”

De bijdrage van Monique van de Ven gaat uiteindelijk naar onderwijs-programma’s. “Ik heb gezien dat UNICEF’s hulp echt werkt, zoals bij Joaninha. Onderwijs is dé oplossing om kinderen vooruit te helpen. Dat ene duwtje in de goede richting zorgt voor een kettingreactie die de toekomst van een land ten goede kan veranderen.”

Laat iets bijzonders na

Ieder kind kan de toekomst bepalen. Ieder kind verdient de kans om groots te worden. Sterker nog, daar heeft ieder kind recht op. Wij zijn UNICEF, 's werlds grootste kinderrechten-organisatie. Samen met u bereiken we meer, op meer plekken dan wie ook. Uw bijdrage, klein of groot, maakt een wereld van verschil. Bijdragen kan ook door UNICEF op te nemen in uw testament. Op die manier blijft u kinderen wereldwijd helpen. Voor ieder kind van nu en voor de toekomst van ons allemaal.

Wilt u meer inspiratie over nalaten aan UNICEF?
Ga dan naar unicef.nl/nalaten

Of vraag dan de brochure aan via de QR code

De fiscus is lief voor goede doelen

Nalaten aan een goed doel of nu al een gift doen. Het kan allebei, maar voor giften gelden extra voorwaarden om aftrekbaar te zijn voor de inkomstenbelasting. Een schenking aan een goed doel via de nalatenschap is echter geheel vrij van successierecht. Het goede doel hoeft geen erf- en schenkbelasting te betalen.

U kunt een goed doel op allerlei manieren steunen. Door u actief in te zetten voor de organisatie, door zelf een actie op te starten waarbij familie en vrienden geld doneren, of door gewoon zelf een gift of schenking te doen.

Fiscaal voordelig

De vraag of een gift aan een goed doel aftrekbaar is voor de inkomstenbelasting of vrijgesteld van successierecht hangt in de eerste plaats af van de ANBI-status. De wet schrijft onder meer voor dat het doel en de feitelijke werkzaamheden voor 90% of meer een algemeen belang dienen om als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) te worden aangemerkt. Een ANBI betaalt geen erfbelasting of schenkbelasting. Een door de Belastingdienst erkende ANBI is een kerkelijke, levensbeschouwelijke, charitatieve, culturele, we-

tenschappelijke of algemeen nut beogende instelling mag geen winstoogmerk hebben. De gemaakte kosten moeten in redelijke verhouding te staan tot de bestedingen ten behoeve van de maatschappelijke doelen die worden nagestreefd.

Nalaten aan goed doel

Als u in uw testament een of meerdere goede doelen ondersteunt, zijn de giften vrij van successierecht: dat betekent dat het goede doel geen belasting over de erfenis hoeft te betalen. U kunt een goed doel ondersteunen door het in uw testament te benoemen tot (mede-) erfgenaam of via een legaat. De bekende goede doelen hebben vaak een eigen afdeling die u hierbij kan

adviseren en ook uw notaris kan u hierin terzijde staan. Een bijzonder vorm als u een groter bedrag wilt nalaten is een Fonds Op Naam.

Fonds op naam

Een Fonds Op Naam kunt u zien als een ‘geoordeeld’ bedrag waarover het goede doel beschikt. Het goede doel zet de gift in voor een door u bepaalde bestemming. U kunt een Fonds op Naam, als u dat wenst, ook al oprichten tijdens uw leven. In dat geval moet u niet alleen vastleggen waarvoor het geld wordt ingezet, maar ook de voorwaarden van de gift. Alleen periodieke giften zijn namelijk onbeperkt fiscaal aftrekbaar.

De Belastingdienst beoor-

deelt een eenmalige gift als een ‘gewone gift’. Hiervoor, en voor een gift die u wel jaarlijks doet, maar niet in een overeenkomst hebt vastgelegd, gelden een drempel en een maximum. Het bedrag boven de drempel mag u aftrekken van de inkomsten- of vennootschapsbelasting. Maar niet meer dan het maximumbedrag.

Een ANBI betaalt geen erfbelasting of schenkbelasting voor erfenissen en schenkingen die de instelling gebruikt voor het algemeen belang.

Periodieke giften mag u helemaal aftrekken. Uw gift is een periodieke gift als u aan de volgende voorwaarden voldoet:

- U geeft jaarlijks hetzelfde bedrag aan dezelfde instelling of vereniging. U mag zelf weten of u uw jaarlijkse gift in één keer of in meer keren betaalt.
- U betaalt het bedrag minimaal vijf jaar achter elkaar.
- U hebt vastgelegd wanneer uw jaarlijkse gift stopt, bijvoorbeeld na 5 jaar. Overlijdt u vóór die termijn afloopt, dan moet de jaarlijkse gift stoppen bij uw overlijden.

 Meer informatie? Kijk op: www.topicnederland.nl

VOOR BAANBREKEND ONDERZOEK TEGEN ALVLEESKLIERKANKER

Meer dan 3.000 Nederlanders krijgen jaarlijks de diagnose alvleesklierkanker. 93% sterft binnen 6 maanden. De diagnose alvleesklierkanker is nog altijd vaak weinig minder dan een doodvonnis.

-PROFESSOR CASPER VAN EIJCK-

Scan de code en doneer

Vindt u het belangrijk dat er ook na uw overlijden doorgewerkt wordt aan innovatieve behandelmethode van alvleesklierkanker?

Dan is het mogelijk om Stichting Overleven met Alvleesklierkanker op te nemen in uw testament. Elke donatie, groot of klein, is waardevol.

Vanzelfsprekend is nalaten iets heel bijzonders. Wij reiken u graag de helpende hand als u meer wilt weten over de mogelijkheden van nalaten.

Overweegt u na te laten aan Stichting Overleven met Alvleesklierkanker?

Neem dan vrijblijvend contact op met:

mr. Leonie Geenen - van Straaten
t. 06 26 520 371
e. leonie@supportcasper.nl

WWW.SUPPORTCASPER.NL

Onderwijs, een zichtbare zegen

Een jongen die opgroeit in armoede, maar nu voor het eerst naar school kan en daar christelijk onderwijs, maaltijden en medische zorg ontvangt. Het is een zichtbare zegen. Niet alleen voor hemzelf, maar ook voor zijn familie, hun gezondheid en voor de mensen met wie hij zijn kennis deelt. Samen aan de slag voor een hoopvolle toekomst!

Later wil ik theologie of civiele techniek studeren. Onderwijs is een grote kans om de leefomstandigheden van mijn familie te veranderen. Die kans pak ik graag met beide handen aan!

Anderson (13) uit Haïti

Doet u mee?

[WOORDENDAAD.NL/SPONSOREENKIND](https://woordendaad.nl/sponsoreenkind)

De energietransitie heeft haast, 2030 is letterlijk morgen!

Het is belangrijk dát er een kabinet komt, omdat er belangrijke keuzes zijn te maken. De klimaatverandering heeft steeds meer gevolgen. Er is vooral haast omdat het in Nederland ontzettend lang duurt voordat je een project voor elkaar krijgt. De doorlooptijd van een groot project, zoals het aanleggen van een windpark of hoogspanningsstation, is al gauw tien jaar. Dus 2030 is letterlijk morgen!

Directeur Olof van der Gaag van de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) is er niet gerust op dat de klimaatdoelen worden gehaald. “We lopen al achter en met de plannen van de Europese Commissie gaan de doelen voor 2030 nog verder omhoog.” De urgentie lijkt langzaamaan ook door te dringen tot Den Haag. “Klimaatverandering is een langzame crisis. De urgentie dringt langzaamaan door in Den Haag, maar het gaat te langzaam als je ziet wat er allemaal nodig is.” Hij geeft een concreet voorbeeld. “Het tijdig maken van keuzes en het versnellen van doorlooptijden is wat ons betreft een belangrijke prioriteit voor het kabinet. Ik was bij het startschot voor een nieuw hoogspanningsstation waar

windenergie van zee aan land komt. Dat zijn vier kabels. Door elke kabel komt stroom voor een half miljoen huishoudens. TenneT bouwt dat in twee jaar, maar er zijn zes jaar nodig om alle vergunningen te krijgen. Dat is dus nádat de beslissing is genomen dat het hoogspanningsstation er moet komen. Met mijn boerenverstand zou ik zeggen dat als je het in twee jaar kunt bouwen, je het ook in twee jaar moet kunnen vergunnen.”

“Wij vinden dat een duurzame keuze lonend moet zijn.”

Betaalbaarheid

Een tweede cruciale factor is voor de NVDE dat een duurzame keuze altijd goedkoper is dan een vervuilende keuze. Voor alle mensen en bedrijven. “De politiek moet er consequent voor zorgen dat het lonend is om te verduurzamen. Er zijn al een aantal regelingen die duurzaam betaalbaar maken, met name via subsidies, maar het is niet systematisch goedkoper om te verduurzamen. Het hangt altijd weer af van individuele regelingen en ad hoc maatregelen.” Als voorbeeld noemt hij de subsidieregeling voor elektrische auto’s. “Die pot ging open op 1 januari en was één dag later leeg.”

De hoge gasprijs geeft op korte termijn stress, maar de lange termijnfocus moet zich vooral richten op de vraag hoe je minder afhankelijk wordt van de energiebron die zorgt voor de prijsstijging en de klimaatverandering, stelt Van der Gaag. “De meest gestelde vraag die ik de afgelopen vijf jaar heb gehad is ‘wat doet de energietransitie met de betaalbaarheid van onze energievoorziening?’. Impliciet leek de aanname dat de fossiele energievoorziening een soort garantie is voor beschikbare en betaalbare energie. Met de hoge gasprijs en het gastekort zie je dat dit niet zo is.” Lage inkomens komen mo-

menteel in de eerste plaats in de financiële problemen omdat er onvoldoende is verduurzaamd, constateert hij. “Als al die huizen door de woningcorporaties waren geïsoleerd en van een warmtepomp voorzien, hadden die huishoudens veel minder problemen met de energierekening dan ze nu hebben. Ook hier is dus versneld verduurzamen het belangrijkste antwoord. Er moet razendsnel een programma komen om de huizen te isoleren van mensen met de laagste inkomens.”

Klimaatplicht

Donald Pols van Milieudefensie riep onlangs op tot een ‘klimaatplicht’ voor bedrijven. NVDE zit meer op het spoor van het belonen van duurzame keuzes. “Beide standpunten versterken elkaar,” meent Van der Gaag. “Wij vinden dat een duurzame keuze lonend moet zijn. Dat kun je ook bereiken door de niet-duurzame keuze duurder te maken en daar ook verplichtingen aan te koppelen.” Hij neemt de Europese normen voor koelkasten en auto’s als voorbeeld. “We zijn voor normen in combinatie met subsidies, omdat je dan de wortel en de stok combineert. De norm is de stok, maar met de subsidie en een goede energie-infrastructuur maakt je het haalbaar voor mensen en bedrijven.”

 Meer informatie? Kijk op:
www.topicnederland.nl

IN SAMENWERKING MET HVC

Samen werken aan een duurzaam Nederland: publiek bedrijf HVC dóet het gewoon

Kritiek op trage voortgang van de energietransitie is dagelijks te horen. Dat het wél goed kan gaan, blijft onderbelicht. In het westen van het land werpt de aanpak van grondstoffen- en duurzaam energiebedrijf HVC zijn vruchten af. Wat is de sleutel voor dat succes?

“Je kunt klagen dat het niet goed of te traag gaat,” zegt Dion van Steensel, algemeen directeur van publiek grondstoffen- en duurzaam ener-

giebedrijf HVC. “Maar je kunt ook gewoon doen wat je moet doen. Samen werken aan een duurzaam Nederland. Energie schoon opwekken en afval hergebruiken.” Wat elders niet van de grond lijkt te komen, krijgt HVC voor elkaar. Hoe kán dat?

Vertrouwen

Van Steensel: “We zijn nu in zestien gemeenten daadwerkelijk bezig om woningen van het aardgas te halen en op duurzame bronnen te zetten. Natuurlijk willen we nog sneller, maar al met al hebben we dat nu met 25.000 woningen (equivalenten) gedaan en zijn we op weg naar 70.000.” De HVC-directeur schetst enthousiast de contouren van een bedrijf

waarvan er geen enkel ander is in Nederland. “We zijn een nutsbedrijf met een milieu-opgave als doel en we werken alleen voor aangesloten gemeenten en waterschappen. Woning- en gebouweigenaren laten het aan ons over om hun pand aardgas-

vrij te maken en dat doen en durven ze alleen omdat ze vertrouwen hebben. Gemeenten en waterschappen zijn partners in de transitieprojecten, dat trekt mensen over de streep. En voor gemeenten is samenwerking met een publiek warmtebedrijf een goede manier om zeggenschap en grip te hebben en te houden.”

Milieu-opgave voorop

Grote kracht van HVC is daarnaast de lange ervaring en technische knowhow, het lef om in ambitieuze transitieprojecten te stappen en beslist ook wat Van Steensel ‘de vereenzelviging met de maatschappelijke opgave’ noemt: “Sinds de oprichting in 1991 is dat wat ons

drijft. Het gaat niet om financiële winstmaximalisatie, maar om maximale milieuwinst, dat is ook waar gemeenten, waterschappen en eigenaren ons op afrekenen. We doen alles wel op een bedrijfsmatige manier, financieel moet het uitkunnen.” Die aanpak werpt zijn vruchten af. “De publieke sector kan echt een cruciale bijdrage leveren aan het aardgasvrij maken van Nederland. En eerlijk gezegd: ik zou niet goed weten hoe je bebouwde omgeving op een andere manier voor 2050 van het aardgas moet halen. Zo’n grote verandering lukt alleen wanneer vertrouwen en vakmanschap stevig verankerd zijn en dus wanneer overheid en bedrijf voor lange tijd samengaan.”

#WHY #WAIT

Verbeter uw ecologische voetafdruk vandaag nog.

Lever nu een bijdrage aan klimaatbescherming: met een efficiënte hybride warmtepomp van Vaillant.

Een toekomstgericht verwarmingssysteem, zoals een warmtepomp, loont zich voor u en het klimaat. Waarom? Met onze hoog efficiënte warmtepomptechnologie vermindert u niet alleen uw CO₂-uitstoot, maar bespaart u ook aanzienlijk op uw energiekosten.

www.vaillant.nl/warmtepompen

Verwarming. Duurzame energie. Slimme woning.

 Vaillant

Platformdenken: onmisbaar in een digitale strategie

Technologie heeft gezorgd voor de opkomst van nieuwe spelers met een hele dominante positie in de markt. Met als gevolg dat bedrijven en organisaties die al jaren succesvol zijn opeens moeite hebben om bij te blijven in de groei en innovatie. Digital Partner Hoppinger helpt bedrijven om een versnelling aan te brengen in de digitale revolutie die plaatsvindt. Hoppinger-CEO Gerard Pastwa geniet van de energie en het ondernemerschap die de digitale transitie bij opdrachtgevers losmaakt.

Gerard Pastwa komt uit een ondernemende familie. “Mijn ouders, ooms en grootvader hadden bakkersbedrijven. Die werden wakkergeschud toen de supermarkten brood gingen verkopen. Opeens moesten ze zichzelf opnieuw uitvinden en nadenken hoe ze ervoor konden zorgen dat hun klant toch blijft komen. Diezelfde vraagstelling en vorm van ondernemerschap past bij de digitale revolutie. De opgave is terug te brengen tot één kernvraag: hoe zorg je ervoor dat je klanten morgen terugkomen en dat je nieuwe klanten weet te bereiken? Dat is niet stilstaan, maar luisteren naar wat ze waarderen en waarvoor ze terugkomen. Dat is waar ondernemerschap wat mij betreft over gaat.”

Inclusieve markt
Het is zaak om te kijken hoe je continu van waarde kunt blijven voor je (nieuwe) klanten. Technologie en inzichten uit data faciliteren dit. Data helpt je om de eindgebruiker en zijn wensen nog beter in kaart te brengen. Technologie kan helpen om daar op in te spelen. Precies daar ligt ook de expertise en ambitie van Hoppinger: “Hoe kunnen we er vanuit digitalisering aan bijdragen dat bedrijven die al een positie hebben in een markt die positie behouden en zelfs kunnen groeien? Een goede digitale strategie is daarbij belangrijk.”

Pastwa vindt het maatschappelijk onwenselijk dat slechts

een paar grote bedrijven zo dominant worden, dat je als consument of eindgebruiker niets meer te kiezen hebt. “Wij kunnen er vanuit onze kennis en kunde aan bijdragen om ook andere spelers te helpen bij hun digitale transitie. De digitale oplossingen die we bouwen moeten leiden tot inclusiviteit. Daarmee proberen we de ‘winner takes all’-ontwikkeling om te zetten naar een ‘we all benefit’-ontwikkeling. We willen graag bijdragen aan een eerlijk speelveld. Dat is het doel dat we nastreven en wat we bedoelen met onze missie om impactvolle groei en innovatie te versnellen.”

Groei, innovatie en disruptie
Hoppinger werkt met een groeimodel om samen met de klant hun innovatiestrategie te bepalen. Het model kent drie pijlers: groei, innovatie en disruptie. “Nieuwe spelers proberen bestaande markten te ontregelen, te ‘disrupteren’. Om een voor-sprong te houden op de concurrentie doen bestaande bedrijven er daarom verstandig aan om continu te innoveren en daarnaast een disruptiestrategie te voeren, geholpen door technologie en data. Het modelmatig werken dat wij hanteren, helpt daarbij.” Hoppinger helpt opdrachtge-

“Met een goede digitale strategie kunnen bedrijven hun marktpositie behouden en laten groeien.”

vers om te onderzoeken en analyseren wat hun klanten belangrijk vinden. Hoe gaat de wens van de eindklant of eindgebruiker zich in de toekomst ontwikkelen? Wat betekent dat voor jouw organisatie? En hoe kun je met technologie en data inspelen op die ontwikkelingen? “Platformmodellen, die diensten en eindgebruikers bij elkaar brengen, werken daarin ondersteunend. Vaak betekent het dat je op termijn, gedreven door technologie en data, een andere plek in de waardeketen kunt gaan innemen. Daar geloven wij in. We willen de end-to-end-partner zijn in de digitale transities van onze klanten. Daarmee mikken we op een strategisch en creatief partnership voor de lange termijn, van technische realisatie tot optimalisatie en doorontwikkeling.” “We helpen vanuit onze expertise onze klanten om die technologie op een eenvoudige manier in te zetten voor hun eindgebruikers.” Een klantcase die dit mooi illustreert, is de Stichting Studentenhuisvesting (SSH), een van de grootste studentenhuisvesters van Nederland. “We hebben met de SSH een traject ingezet om de woningzoekenden en huurders digitaal beter van dienst te zijn.” Hoppinger heeft een selfservice-platform ontwikkeld, waarbij de gehele journey in één systeem is ondergebracht. “Dit leidt aan de ene kant tot een hogere huurderstevredenheid, maar ook tot beter afgestemde processen en een efficiëntere interne organisatie. Dat levert weer tijdwinst op waardoor je de

EXPERT

DIRK SCHEELE
LEAD STRATEGY,
DATA & DESIGN BIJ HOPPINGER

Hoe helpen jullie organisaties bij de stap van digitaliseren naar digitale transformatie?
“Veel organisaties komen bij ons binnen met een vraagstuk dat zich heel erg richt op digitaliseren en het optimaliseren van de huidige processen. Als digital partner helpen wij onze klanten om verder te denken dan dat. Hoe moet je dienstverlening er over 10 jaar uitzien om aan de wensen van de eindgebruiker te voldoen en in te spelen op ontwikkelingen in de markt? En hoe moet de organisatie zich ontwikkelen om deze digitale transformatie te omarmen? Digitale transformatie raakt alle onderdelen van het businessmodel en maakt deze toekomstbestendig.”

Maar hoe weet je hoe de wereld er over 10 jaar uitziet?
“Ook wij weten niet hoe de wereld er over 10 jaar uitziet. Maar met onze aanpak kunnen we toekomstscenario’s uitdenken. Zo brengen we de toekomstige behoeften van eindgebruikers in kaart en houden we rekening met maatschappelijke en technologische ontwikkelingen. De complexiteit zit in de dualiteit. Wij helpen onze klanten bij het optimaliseren van de bestaande business om zo ook de middelen en tijd te creëren om tegelijkertijd te investeren in innovatie. Disruptief denken is daarbij essentieel. Op die manier kun je echt impact maken.”

“Digitaliseren is ondernemen. En ondernemen is experimenteren, fouten durven maken en daar snel van leren.”

doelgroep digitaal nog beter kunt ondersteunen.”

Ondernemende cultuur
Het allerbelangrijkste als je gaat innoveren en digitali-

seren, is dat er een ondernemende cultuur aanwezig is binnen de organisatie: “Digitaliseren is ondernemen. En ondernemen is experimenteren, fouten durven maken en daar snel van leren. Een organisatie die wil groeien en innoveren, moet het ondernemerschap organiseren. Innovatie door technologie wordt alleen een succes als de organisatie zelf even hard meegroeit en innoveert. Het moet door de haarvaten van de organisatie stromen. Samen met onze opdrachtgevers stappen we als het ware de toekomst in. Dat is vaak heel inspirerend. Als je het ook nog eens samen mag uitvoeren en doorontwikkelen, geeft dat veel energie om de volgende stap te nemen. In die zin zit het werk van Hoppinger dicht tegen ondernemerschap aan. We helpen onze klanten te ondernemen. En dat doen we zelf ook, voor ons eigen bedrijf. Voor ons eigen merk kijken we ook hoe onze markt zich de komende jaren ontwikkelt. Hoe moeten we daarop inspelen? In de digitale en technische wereld waarin wij opereren, die zo snel verandert, moeten wij ook continu blijven innoveren om van waarde te zijn voor de klanten die we bedienen. Nu, straks en in de toekomst.”

Hoppinger-CEO Gerard Pastwa: “Samen met onze opdrachtgevers stappen we als het ware de toekomst in.”

BTG en haar partners zetten in op efficiënter dataverbruik en verduurzaming

De groei van het hybride werken, streamingdiensten als Netflix, NPO Plus en Videoland, clouddiensten en de onomkeerbare opmars van de smart society en smart industry leiden tot een exponentiële groei van het digitale dataverkeer. Hierdoor verdubbelt de vraag naar stroom in 2030, zo blijkt uit voorspellingen. Het betekent dat komende jaren een forse efficiency-slag nodig is om het stroomgebruik en de impact op het milieu te verkleinen, constateert CEO Petra Claessen (BTG/TGG services).

“Het is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om klimaatverandering een halt toe te roepen. Datacenters, communicatienetwerken en al datgene wat er speelt in en met digitale infrastructuur, moet absoluut efficiënter worden ingezet om de impact van het groeiend dataverkeer op de CO2 uitstoot te beperken,” benadrukt Petra Claessen.

Verbinden

BTG wordt stevast ingezet, door het ministerie van Economische Zaken & Klimaat, in de zogenaamde consultatierondes met als reden, dat de achterban van BTG dé markt vertegenwoordigt om een meningsvorming te peilen bijvoorbeeld m.b.t. het spectrumbeleid binnen NL. Zo heeft BTG afgelopen zomer meegedaan in een consultatieronde die over de rol van ‘klimaatverandering in relatie tot het spectrum’ gaat. De aanleiding is het initiatief van de Europese Commissie om een Radio Spectrum Policy Group (RSPG) op te zetten. Doel is om te onderzoeken welke beleidsinstrumenten kunnen worden ingezet om de gevolgen van klimaatverandering terug te dringen.

“BTG is de perfecte partner om mee te denken in de uitdagingen van de energietransitie”, vertelt Claessen. “De belangrijkste kracht

van BTG is die van verbindend en enabler. ‘Connected Impact’ is ons jaarthema van 2021. Dit staat centraal bij ons doen en denken en onze positie als gesprekspartner met de politiek, de overheden en met bedrijven en organisaties. We verbinden de ICT/Telecomgrootgebruikers en de solution partners die de optimale inzet van mobiele netwerken vormgeven, op deze wijze worden marktimperfecties opgelost. We hebben zeker ook een gezamenlijk belang bij energie-efficiency. De gebruikers bij het bereiken van hun duurzaamheidsdoelen, de solution partners bij het overschakelen op groene energiebronnen en lager energieverbruik.” Claessen verwijst ook naar het jaarverslag 2020 van het Agentschap Telecom. Het Agentschap signaleert een toenemende wederzijdse afhankelijkheid tussen de energievoorziening en de digitale infrastructuur. “We zijn ons heel erg bewust van de opdracht die daar ligt. De sector heeft de afgelopen jaren al goede stappen gezet qua energiebesparing en vergroening, bijvoorbeeld door slimmere koeling en de aanleg van glasvezel.”

Infrastructuur

Claessen geeft twee voorbeelden van de aanbevelingen van BTG rondom klimaatverandering. “In ons advies hebben we bijvoorbeeld gekeken naar het huidige mobiele netwerk.

Nu heeft elke provider zijn eigen netwerk. Als je bijvoorbeeld van drie netwerken overstapt naar één gemeenschappelijke infrastructuur, heb je maar één zendmast nodig in plaats van drie. Dat is een besparing die gelijk staat aan de groene stroom van 35 windmolens.” Het valt te overwegen om zo samen aan de slag te gaan (krachtenbundeling) meent ze. “Vergelijk het met het waternet of elektriciteitsnet. Daar is ook een gezamenlijke infrastructuur voor alle afzonderlijke dienstverleners.”

Bij de tweede denkrichting draait het om efficiënte netwerken, vertelt Claessen. “Je kunt de groei van het dataverkeer remmen door betere, gezamenlijke

“Als je van drie netwerken overstapt naar één gemeenschappelijke infrastructuur, staat besparing gelijk aan de groene stroom van 35 windmolens.”

protocollen en standaarden op te zetten. Dat helpt ook bij het stroomlijnen van de gegevensuitwisseling.” Als voorbeeld noemt ze de data-uitwisseling in gebouwen, waar elke sensor en base station een eigen zender of antenne heeft. “Het is allemaal versnipperd. Er is enorm veel winst te behalen als je dat integreert tot één systeem. BTG en haar partners zijn voorstander van het ontwikkelen van standaarden die dat mogelijk maken. Dat soort standaardisaties kun je qua mobiele netwerken op allerlei plekken realiseren. Uiteraard worden deze discussies gevoerd met alle partijen die in dit traject een rol spelen. Ook daar is BTG een verbindend en het bij elkaar brengen van de juiste partijen en het bundelen van vragen, daar zijn we aan gewend” aldus Claessen.

Private netwerken

Parrallel aan de klimaatdoelen spelen nog twee andere doelstellingen waar BTG zich sterk voor maakt. Eén, de verduurzaming van de keten. Inzet is het terugdringen van elektronisch afval, e-waste, een verlengde levensduur voor apparatuur en het terugwinnen van zeldzame grondstoffen. Een tweede beleidsdoel betreft de toenemende behoefte aan private netwerken voor kritische diensten. “Afgelopen week lag het Vodafone-netwerk een tijdje eruit. Er zijn gebruikers, zoals de Politie, Brandweer, Ziekenhuizen, maar ook bijvoorbeeld de havens van Rotterdam en Amsterdam, die een continue verbinding nodig hebben. Voor dit soort partijen is een ongestoord datanetwerk ‘mission critical’ en ‘business critical’,” vertelt Claessen. “BTG spant zich in om een privaat deel van het communicatienetwerk te reserveren voor private netwerken voor deze doelgroep. Uiteraard voeren we deze discussies weer met die partijen, die een rol spelen in dit traject.”

Duurzaamheid als keuze

Datacenters verbruiken ongeveer 2,3 procent van de nationale elektriciteit, zo heeft het CBS in 2020 berekend in opdracht van het ministerie van Economische Zaken. Het digitale dataverkeer groeit de komende tien jaar exponentieel. Om de gevolgen van groeiende datastromen op de CO2-uitstoot te beperken, is in de eerste plaats een focus op efficiency verhogende innovaties door technologie- en telecombedrijven nodig. Daarbij valt te denken aan de inzet van efficiëntere apparatuur en het uitfaseren van oudere generaties mobiele netwerken. Datacenters zoeken naar manieren om de geproduceerde restwarmte te benutten, bijvoorbeeld door deze aan te sluiten op lokale warmtenetten. Bedrijven kunnen een verschil maken in milieu-impact door duurzaamheid bij de keuze van een leverancier mee te nemen.

Aan de technologie ligt het niet

De alarmistische berichten in de aanloop naar de klimaatconferentie in Glasgow ten spijt, weigert ceo Meiny Prins van Priva aan te nemen dat we de klimaatdoelen niet gaan redden. “Ik ben een optimist en weiger het op te geven. Ik geloof nog steeds dat technologie eraan kan bijdragen dat we net op tijd zijn.” Kritisch is ze over de politieke leiders en ondernemingen uit de oude economie. Gedreven is ze als ze over de oplossingen praat. “We hebben alles wat nodig is om van fossiele brandstof af te komen.”

Technologie is geen enkel punt van discussie meer, benadrukt Prins. “Er is zoveel wat technologie kan wat nog niet is toegepast. Er zijn zoveel oplossingen, maar we missen nog de schaal.” Het is onverstandig dat landen sinds de coronacrisis gezamenlijk 300 miljard euro extra hebben uitgegeven om nog meer fossiele brandstof uit de bodem

te halen, stelt ze. “Dat geld had ook kunnen worden geïnvesteerd in hernieuwbare energie. De technologie is beschikbaar.” Het doet haar verzuchten dat we het op dit moment niet kunnen verwachten van onze leiders. “Er mag wat mij betreft wel een onsje visie en leiderschap bij. De punt op de horizon zetten, of het nu om energie of landbouw gaat, en daarvoor gaan? In plaats daarvan zijn we brandjes aan het blussen. Die energie kun je beter inzetten voor een groene maatschappij.”

Inefficiënt
“Zoals we onze energiedistributie nu doen is hartstikke inefficiënt. Het is alsof je met drie flessen wijn van de supermarkt naar huis loopt, er twee laat leeglopen en thuis nog maar één volle fles over hebt,” meent Prins. “Alleen al met hernieuwbare energie en energiebesparingsmaatregelen is zoveel te halen. Als alle gebouwen die nu nog gas gebruiken voor het verwarmen worden verduurzaamd, is een besparing mogelijk die gelijk is aan de productie van vijf kolencentrales, hebben we berekend.” Als voorbeeld gebruikt ze een algoritme van Priva voor de gebouwde omgeving. “We hebben een algoritme ontwikkeld dat kijkt naar

weersveranderingen, naar het aantal mensen in het gebouw, de gasprijs en cetera. Die gegevens optimaliseert het algoritme en geeft het terug aan het gebouw. Zodat er slimmer wordt verwarmd. Het zorgt voor 30 tot 50% gasbesparing.”

Frustratie
Prins ziet een essentieel verschil tussen de ondernemer die dagelijks bezig is met de lange termijn en voelt dat hij moet verduurzamen, en de beursgenoteerde bedrijven die gedreven worden door het maximaliseren van hun winst. “Ik geloof heel erg dat ondernemers in staat zijn om de verduurzaming van de maatschappij te helpen versnellen, samen met hun klanten. Het zijn de multinationals, met name de fossiele industrie, die veel belang hechten aan het in stand houden.” Dat is een oprechte zorg van heel veel mensen, constateert ze. “Hoe mooi zou het zijn als we collectief omarmen dat het de andere kant op moet. Mensen zijn enorm belangrijk. Het zou enorm helpen als we decentraal, in gemeenschappen, denken als het om de energietransitie gaat. Waarom zouden we terug moeten leveren aan het centrale grid als het ook aan de buurman kan, op wijkniveau? In wiens belang is dat?”

Glastuinbouw
Priva is specialist op het gebied van klimaat, energietransitie en voedselzekerheid, Thema’s die samenkomen in de glastuinbouw. Prins ziet een belangrijke rol voor de glastuinbouw bij de problemen die de mensheid tegemoet treedt. “Dat heeft te maken met de vraag naar meer gezond eten – ‘dat zijn groenten’

EXPERT

WIM BETTEN,
ALGEMEEN DIRECTEUR
VAN CONO KAASMAKERS

De eerlijkste kaas?
“We maken op ambachtelijke manier kaas, met natuurlijke rijping, zonder kunstgrepen zoals versneld rijpen. Kaas zoals die 120 jaar geleden ook werd gemaakt. En alles wat we met onze kaas verdienen gaat terug naar de melkveehouders. Dat zijn de eigenaars van de coöperatie. We werken voor een eerlijke melkprijs, zodat de melkveehouder kan investeren in dierenwelzijn en duurzaamheid en een financieel gezond, toekomstbestendig bedrijf.”

Wat is de rol van de melkveehouder?
“Er wordt behoorlijk gewezen naar de boer. Dat willen we positief veranderen. We zijn een kleine boerencoöperatie. Onze melkveehouders moeten al aan heel veel

regels voldoen. Wij streven ernaar om als CONO klimaatpositief te worden. Een belangrijk deel van de verduurzaming van de keten moet plaatsvinden op het erf. We willen onderdeel zijn van de oplossing. We willen laten zien dat de boer heel veel bijdraagt aan dingen die goed zijn voor de planeet.”

En de politiek?
“Met de huidige rekenmethode rekenen we ons arm. Een koe doet vier dingen: eten, melk geven, ademen en poepen en plassen. Daarbij komt methaan vrij, dat in de lucht wordt omgezet in CO2. Die CO2 wordt opgenomen door het gras dat de koe eet. Onze koeien eten voornamelijk veel vers gras. Het is een kortcyclische keten van CO2-uitstoot en -opvang. Daar moeten we meer gebruik van maken.”

Tuinbouw is een ongeloofelijk mooi antwoord op de klimaatverandering.

– en lokaal produceren. Tuinbouw is een ongeloofelijk mooi antwoord op de klimaatverandering, omdat je in alle omstandigheden kunt telen in een stabiel groeiklimaat. Het kan niet anders. We kunnen niet op de grond blijven telen, ook qua meststoffen, bestrijdingsmiddelen en biodiversiteit.” De kennis

die in de hoofden van telers zit, kan door technologie worden bewaard. Die kennis is schaars. Priva heeft de technologie in huis om te zorgen dat de kennis niet verloren gaat en kan worden geschaald. Dat is de sleutel tot verduurzaming. Robotica is een antwoord op de uitdagingen die we hebben.”

BEEMSTER KAAS, MEEST DUURZAME KAASMERK VAN NEDERLAND

CONO Kaasmakers: Klimaatpositieve kaas in 2030

In de Beemster begint de revolutie. CONO Kaasmakers wil dat haar kaas, waaronder Beemster kaas, in 2030 klimaatpositief is. Van het gras dat de koe eet, tot de kaas in het schap; de hele keten moet straks per saldo CO₂ uit de lucht halen. Die ambitie ligt in het verlengde van de bestaansgrond van de coöperatie van melkveehouders: de landerijen en boerderijen zo goed mogelijk doorgeven aan volgende generaties. Goed rentmeesterschap kortom, zit in het CONO-DNA.

Een eerlijke melkprijs

De 425 CONO-melkveehouders verdienen daarom om te beginnen een eerlijke prijs voor hun melk. Zodat ze goed voor hun land en hun dieren kunnen zorgen. Daarbovenop ontvangen melkveehouders een premie voor het weiden van hun koeien. CONO-koeien graasden in 2020 gemiddeld 185 dagen in de wei, geen andere koe in Nederland komt zo vaak buiten. Dat is goed voor de koe en voor de kaas: hoe meer vers gras een koe eet, hoe smaakvoller de kaas.

De lekkerste kaas

En de lekkerste kaas is weer de basis voor de eerlijke melkprijs. Lekkere kaas, dat is tegenwoordig natuurlijk ook duurzame kaas. Kaas die is gemaakt met aandacht voor mens, dier en milieu. Beemster kaas, een van de bekendste merken van CONO, is onlangs voor het derde jaar op rij door consumenten verkozen tot duurzaamste kaasmerk. En dat is niet voor niets.

Toonaangevend vakmanschap

CONO verandert niet om het veranderen. Bij het kaasmaken wordt de wrongel na 120 jaar nog altijd met de hand geroerd, omdat dat nu eenmaal de lekkerste kaas oplevert. Net als het boerenland gaan ook vakmanschap en kennis van de kaasmakers over van generatie op generatie. Wim Betten, Algemeen Directeur van CONO, vult aan: 'Wel verandert en vernieuwt CONO als wij vinden dat het moet; daarom is onze kaas bijvoorbeeld vegetarisch, het voer dat onze koeien krijgen vrij van genetisch gemodificeerde organismen, en maken we geen gebruik van het onkruidbestrijdingsmiddel glyfosaat. CONO is daarin toonaangevend in de zuivelsector.'

Klimaatneutrale kaasmakerij

De opwarming van de aarde is hét probleem van deze tijd en dus wil CONO, dat van oudsher midden in de maatschappij staat, onderdeel zijn van de oplossing. En ook daarin toonaangevend zijn. 'Onze klimaatneutrale kaasmakerij – de eerste in Nederland – is daar een voorbeeld van. Net als het Caring Dairy-programma, gericht op dierwelzijn en duurzaamheid, waarmee de veehouders werken', vertelt Grietsje Hoekstra, duurzaamheidsmanager bij CONO.

*De klimaatneutrale
kaasmakerij van
CONO, bekend van
Beemster kaas.*

Kringlooplandbouw

Caring Dairy, bedacht door de duurzame ijsmaker Ben & Jerry's en in Nederland opgezet en uitgebouwd door CONO, mikt naast dierwelzijn op het sluiten van de natuurlijke kringloop bodem-voer-koe-mest, oftewel op kringlooplandbouw. Het programma beloont melkveehouders die voortdurend proberen de uitstoot van broeikasgassen verder te beperken. En dat werkt: de CO₂-uitstoot per 100 kilogram melk daalt al jaren. Dierwelzijn staat daarbij altijd voorop. Als de koeien niet in de wei staan, kunnen ze onder meer rekenen op een eigen zachte ligplek en een massage – koeborstels – in de stal.

Uitwisseling van kennis

De jaarlijkse reductie van de CO₂-uitstoot laat CONO meten door een onafhankelijke, externe partij. Betten vervolgt: 'We willen de successen graag delen om zo een voorbeeld zijn voor anderen. Want we zijn ervan overtuigd dat we alleen samen het tij kunnen keren. Zo kan een drup een flinke bui worden.' Om de hele keten klimaatpositief te maken, is samenwerking nodig, en uitwisseling van kennis. Op het land, in de kaasmakerij, maar ook bij het melk- en kaastransport, de rijping en het verpakken van kaas. Op veel plekken kan de uitstoot nog omlaag. Zo rijden nieuwe tankwagens voor het melktransport op vloeibaar aardgas, waardoor ze twintig procent minder CO₂ uitstoten.

Denken in oplossingen

'In de kaasmakerij studeren we op alternatieven voor gas. Een van de grootste uitdagingen', vervolgt Hoekstra. 'En voor het transport van de kaas onderzoeken we samen met onze partners de meest energie-efficiënte mogelijkheden. De CO₂-uitstoot die we (nog) niet kunnen voorkomen, gaan we compenseren. Lokaal als het kan. Daarom gaat CONO nog meer inzetten op zoveel mogelijk koolstof (lees CO₂) vastleggen middels de graslanden van onze melkveehouders. Veehouders in veenweidegebieden bijvoorbeeld, kunnen door het waterpeil in het weiland iets te verhogen de CO₂-uitstoot beperken.'

'We geloven in onze 120 jaar kennis en ervaring'

Landschap, dier en mens

De samenwerking tussen landschap, dier en mens gaat een positieve bijdrage leveren aan het klimaat, daarvan zijn we overtuigd', stelt Betten. 'Het voornemen om in 2030 klimaatpositieve kaas te maken, is niettemin heel ambitieus. Maar het is een ambitie die we durven uitspreken, omdat we geloven in onze 120 jaar kennis en ervaring. En in de eensgezindheid onder kaasmakers en melkveehouders om een betere wereld achter te laten voor volgende generaties.'

Lees meer op cono.nl

Steeds meer verpakkingsmateriaal gerecycled op weg naar 2030

In de transitie naar een circulaire economie zien we steeds meer ambities en vindingrijke oplossingen vanuit het bedrijfsleven. Zo streeft het internationale verpakkingsbedrijf DS Smith naar 100% hergebruik in 2030. Golfkarton leent zich hier bij uitstek voor. Het is een van nature circulair product, niet gemaakt van fossiele grondstoffen, en dus bij uitstek geschikt als duurzame verpakking. Nu verdwijnt nog bijna de helft van het verpakkingsmateriaal in de reguliere afvalstroom, maar dat percentage neemt gestaag af.

DS Smith legt de lat hoog. “Onze verantwoordelijkheid is vastgelegd in onze ‘Now & Next’ duurzaamheidsstrategie. In 2023 willen we 100% herbruikbare of recyclebare verpakkingen fabriceren. In 2030 moeten al onze verpakkingen voor 100% gerecycled of hergebruikt worden.” Een ander belangrijk doel: “In 2025 willen we een alternatief hebben voor 1 miljard stuks ‘one way’-plastic verpakkingen,” vertelt Philip Bautil, DS Smith Managing Director Benelux, met trots.

Marktleider
Momenteel is de vraag naar papier en kunststof explosief gestegen, onder meer doordat consumenten sinds de coronacrisis steeds meer online kopen. “Mensen hebben tijdens corona ontdekt hoe makkelijk het

Philip Bautil, DS Smith Managing Director Benelux

is. Dat gaat blijven.” Het e-commercekanaal heeft een belangrijke keerzijde. “In de retail en supermarkt worden verpakkingsmaterialen standaard gescheiden ingezameld. Hierdoor is het voor recyclers makkelijker om de grondstoffen zo veel mogelijk te hergebruiken. In huishoudens komt slechts een gedeelte van alle recyclebare verpakkingen terug in de keten, met name plastics blijken lastig.” DS Smith heeft zich als marktleider op het gebied van duurzame verpakkingen tot doel gesteld om dat te veranderen.

Principes voor circulair ontwerp
Zo introduceerde DS Smith onlangs haar Circulaire Design Principles. Hiermee wil DS Smith bijdragen aan de verduurzaming van verpakkingen door zichzelf en haar afnemers een set duurzame regels op te leggen. “Het is onze taak in de circulaire economie dat het voor mensen duidelijker wordt wat kan worden hergebruikt

“Met onze nieuwe ‘Design Metrics’-tool laten we klanten zien hoe onze verpakkingen kunnen bijdragen aan hun duurzaamheidsdoelstellingen.”

en om te zorgen dat er geen recyclebaar verpakkingsmateriaal verloren gaat. Met deze principes van circulair ontwerp zorgen we ervoor dat verpakkingen duurzamer worden. Dat is onze core business.” Hij vervolgt: “Golfkarton is een heel mooi product. Je hebt heel veel producten die je kunt recyclen, maar dan wordt het een minderwaardig product. Voor golfkarton geldt dat niet, van een doos maak je een nieuwe doos. Het behoudt dezelfde functie.”

Supply cyclce
“Om het closed loop-model waar DS Smith voor staat dichterbij te brengen, werkt het bedrijf samen met (lokale) overheden en de eigen klanten. “De supply cycle is zo sterk als de zwakste schakel. Duurzaamheid is ook zoveel mogelijk mensen betrekken bij de circulaire economie. Met lokale overheden werken we samen om het terugwinnen van de verpakkingen zo veel mogelijk te vergroten.” DS Smith doet dat bijvoorbeeld door de jonge generatie bij te brengen wat het betekent om circulair te leven. Een voorbeeld in Nederland is een video voor KlasseTV. “Het educatieve is voor ons een belangrijke taak en een van de doelstellingen van onze duurzaamheidsstrategie.”

Monomateriaal
Er is nog veel te winnen, stelt Bautil. “Steeds meer klanten onderkennen dat we toonaangevend zijn voor de industrie. We hebben een

streefdoel om alleen nog maar recyclebare producten te leveren. Veel verpakkingen bestaan uit multimateriaal. Denk aan dozen met piepschuim of airbags. Door in te zetten op monomateriaal, met name uit papiervezels, willen we het voor de eindconsument zo duidelijk en makkelijk mogelijk maken om hun steentje bij te dragen aan de ‘closed loop’.” De essentie van een circulaire mindset is samenwerken en kennisdeling, benadrukt Bautil: “Met onze nieuwe ‘Design Metrics’-tool laten onze designteams aan klanten zien hoe onze verpakkingen scoren op het gebied van circulariteit en zo kunnen bijdragen aan hun duurzaamheidsdoelstellingen. Ons doel is om voor klanten een duurzamer alternatief te presenteren. Het leukst is het als de designers van DS Smith worden uitgedaagd door de klanten om een nog betere en duurzame verpakking te maken.”

Goed beschermd
Een belangrijke drijfveer van DS Smith is dat een product is verpakt in monomateriaal. “De eerste uitdaging is een product zo efficiënt en goed beschermd mogelijk te verpakken met herbruikbare materialen.”

OPTIMALISEER UW VERPAKKING EN VERBETER DE PRESTATIES VAN UW BEDRIJF.

#StartTheCycle door uw verpakking te optimaliseren

Ontdek meer op dssmith.com/StartTheCycleNow

Overheid remt innovatie glastuinbouw richting duurzame energie

Het klinkt onwerkelijk. Gedwongen teruggrijpen op de oude aardgasinstallatie vanwege een heffing op (groene) stroom. Het is precies wat is gebeurd in de glastuinbouw. Voorzitter Adri Bom-Lemstra van Glastuinbouw Nederland trekt aan de noodrem. “Het beleid moet meer maatwerk geven en gericht zijn om stappen vooruit te zetten in de energietransitie. Als het ons lukt om ons te innoveren tot een klimaatneutrale sector, winnen we het op alle fronten qua duurzaamheid en milieu.”

Een glastuinbouwbedrijf heeft warmte, elektriciteit en CO2 nodig voor de teelt van de gewassen. Elektriciteit voor de belichting en warmte en CO2 voor de planten. “Wil je verduurzamen dan moet je voor alle drie een duurzaam alternatief vinden,” vertelt Alexander Formsma, beleids-specialist Energie & Klimaat bij Glastuinbouw Nederland. “De grootste uitdaging is dat je verschillende oplossingen nodig hebt bij de duurzame keuzes in stroom, warmte en CO2 en dat het erg regio ge-

bonden is wat je mogelijkheden zijn qua verduurzaming.” Groene elektriciteit is relatief makkelijk. Duurzame warmte is al moeilijker, maar ook hierin loopt de sector voorop, onder meer met aardwarmte, biomassa en het gebruik van industriële restwarmte.

Rem op transitie
“Als op een van de drie paden (elektriciteit, warmte, CO2) een boom komt, remt dat de hele energietransitie,” constateert Formsma. Precies dat is aan de hand met de ODE-heffing op elektriciteit. Hiermee wordt de inkoop van elektriciteit zo duur gemaakt, dat de duurzame koplopers in de glastuinbouw noodgedwongen teruggrijpen naar de WKK-installatie, een door aardgas gedreven machine, die super efficiënt warmte, elektriciteit en CO2 maakt. “De koplopers waren al grotendeels geëlektrificeerd en kregen opeens als beloning een extra energiebelasting die in de tonnen per jaar loopt. Het was beter geweest om de ODE-regeling maatwerk te maken. Gelukkig zien we in de politiek een verandering qua ODE, maar de oplossing is er nog niet.” CO2 is de allerlastigste en het meest belangrijke sleuteldossier van de hele transitie, stelt voorzitter Adri Bom-Lemstra. “Als je de CO2 niet hebt, gaat het hele feest niet door.” Ook hier lijkt het beoogde kabinetsbeleid een nieuwe boom op het pad te werpen. “De keuze van het

kabinet voor CO2-opslag onder de Noordzee betekent in de praktijk dat bedrijven die nu hun CO2 aan de glastuinbouw leveren, straks subsidie krijgen om CO2 op te slaan. Beide moeten worden gestimuleerd, er zijn sectoren als de glastuinbouw die CO2 nodig hebben.”

Kennis als exportproduct
Bom-Lemstra wil graag een belangrijk misverstand uit de wereld helpen. “Er zijn partijen in de Tweede Kamer die zeggen ‘waarom kweken we de groenten niet in warme landen waar de zon veel meer

Je hebt warmte, elektriciteit en CO2 nodig voor glastuinbouw.

schijnt?”. Ze vergeten dat de manier waarop wij onze tomaten, paprika’s en komkommers kweken echt wel duurzamer is per kilo product, als je kijkt naar gewasbescherming, watergebruik en arbeid. Qua duurzaamheid moet je naar het hele plaatje kijken. Energie-technisch winnen de landen rond de Middellandse zee het misschien nog, maar op de andere thema’s is het andersom.” “Help de glastuinbouwsector door de energietransitie heen,” luidt de boodschap aan de politiek. “We zijn een hoogtechnologische sector die de verantwoordelijkheid pakt. Puur voor de teelt is het energieverbruik sinds 1990 met 40% gedaald. Glastuinbouwondernemers willen graag investeren in duurzame oplossingen, maar dan moeten ze wel weten dat ze

het kunnen terugverdienen.” Het belang van de glastuinbouw reikt verder dan de productieketen, waarschuwt Bom-Lemstra. “De kennis die we in het cluster opdoen. De verpakking, de klimaatsystemen in de kassen, de techniek en logistiek. Onze kennis is ook een exportproduct. Juist omdat we in Nederland zo goed zijn en elkaar continu opzoeken en kennis ontwikkelen, kunnen we de wereldbevolking van voedsel voorzien. Mijn grote zorg als voorzitter is dat er voldoende massa blijft. Met de textielindustrie en farmacie hebben we in het verleden gezien dat de innovatie stopt als bedrijven naar het buitenland vertrekken omdat het ze in Nederland te moeilijk wordt gemaakt.”

 Meer informatie? Kijk op: www.topicnederland.nl

Uw waterberging als energiebron

Een duurzame toekomst

Door middel van het plaatsen van een drijvend zonnestelsel op uw waterberging wordt op een duurzame en betrouwbare manier energie opgewekt. En dat zonder dat er extra ruimte gebruikt hoeft te worden.

Wij zorgen voor een dubbel gebruik van de bedrijfsoppervlakte.

Wij maken gebruik van de nieuwste technieken en hoogwaardige materialen waardoor het systeem bedrijfszeker is en een lange levensduur heeft. Het drijvend systeem is een product van het puur Nederlandse bedrijf ProFloating®. Ons rendement is hoog. Met een hectare waterbassin kunnen wij 1.800.000 kWh per jaar opwekken.

welkom@zonopwaterbassin.nl

- De voordelen nog even op een rij:**
- Duurzame energie vanuit de waterberging
 - Pragmatische verduurzamingoplossing die vanaf de eerste dag rendement oplevert
 - Dubbel gebruik van schaarse ruimte
 - Sterke verbetering van de waterkwaliteit door minder algen
 - Minder waterverdamping
 - Lange levensduur
 - Vanaf de eerste dag een duurzaam verdienmodel

Het moment is nu. En de technologie is beschikbaar.

Laten we samen de energie mobiliseren om nieuwe duurzame oplossingen op te schalen voor onze toekomstige generaties. Zodat thema's als verstedelijking, vervuiling van de bodem, energieverspilling, gebrek aan schoon (drink) water en de huidige voedselproblematiek tot het verleden behoren.

Meiny Prins, CEO Priva

Het gaat om de missie, niet om de winst

Priva is een innovatief technologiebedrijf dat hardware, software en datadiensten levert voor de tuinbouw, utiliteitsbouw en indoor growing.

Priva wil bijdragen aan een leefbare wereld voor een groeiende wereldbevolking. Wij geloven dat onze technologie oplossingen biedt voor het verhogen van voedselzekerheid en het versnellen van de energietransitie. Samen met de beste partners zorgt Priva ervoor dat mensen wereldwijd toegang hebben tot duurzaam geteeld voedsel en een gezonde werk- en leefomgeving.

Priva is een missiegedreven familiebedrijf. We investeren veel in de ontwikkeling van innovatieve technologieën en het bouwen van een groene, gezonde en circulaire samenleving. Een gezonde bedrijfsvoering is een resultaat hiervan. Zo doen wij er alles aan om een duurzame wereld te creëren voor de volgende generaties.

priva.com

Investeer uw vermogen in Nederlands vastgoed

Terwijl woningen flink in waarde zijn gestegen, zijn de prijzen van zakelijk vastgoed achtergebleven. Het rendement op de verhuur van zakelijk vastgoed is daardoor in de nabije toekomst groter dan het rendement op woningen. Daarom investeert Meerdervoort in multi-tenant bedrijfsverzamelgebouwen, zorgvastgoed en winkels op strategische locaties.

Scan de QR-code
voor meer informatie
over A1 Offices in
Ede & Amersfoort.

Kenmerken

Meerdervoort®

- ✓ Notariële aktes op maat door een gerenommeerd notariskantoor
- ✓ Maandelijks vaste rente uitkering
- ✓ Vastgoed als onderpand door hypotheekrecht
- ✓ Bewezen track record op beloofd rendement